

Obranné prostředky a zbraně využívané k osobní bezpečnosti

Lukáš Vondřejc

Bakalářská práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
Ústav bezpečnostního inženýrství

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Lukáš Vondřejc**
Osobní číslo: **A18154**
Studijní program: **B3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Obranné prostředky a zbraně využívané k osobní bezpečnosti**
Téma práce anglicky: **Defense Equipment and Weapons Used for Personal Safety**

Zásady pro vypracování

1. Uvedte základní terminologii a legislativu související s tématem práce.
2. Rozeberte vybrané zbraně a obranné prostředky, které je možno využít v sebeobraně.
3. Pomocí dotazníkového šetření provedte průzkum.
4. Zaměřte se na prostředky, které lidé nosí na svou obranu, jestli mají výcvik a jak je nošení zbraní a obranných prostředků vnímáno veřejností.
5. Výsledky zpracujte pomocí grafů, provedte diskuzi výsledků.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. LAPKOVÁ, Dora a Zdeněk MALÁNÍK. Rozdělení zbraní a osobních prostředků. Bezpečnostní technologie, systémy a management II.: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti. Doc. Ing. Luděk Lukáš, CSc. Zlín: Radim Bačuvčík – VerBuM, 2012, 142 –155s. ISBN 978-80-87500-19-4. Dostupné také z: www.verbum.name
2. LUKÁŠ, Luděk. Bezpečnostní technologie, systémy a management V. Zlín: Radim Bačuvčík – VerBuM, 2015. ISBN 978-80-87500-19-4.
3. VÍT, Michal, Zdenko REGULI a Jitka CHVÁTALOVÁ. Základy osobní sebeobranu. Brno: Masarykova Univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-5784-5. Dostupné také z: <http://is.muni.cz/elportal/?id=970733>
4. HRAZDÍRA, Ivo, Libor KOVÁRNÍK a František NOVOTNÝ. Použití zbraně a zákon. Praha: Eurounion, 2000, 412 s. ISBN 8085858835.
5. KOMENDA, Jan a Zdeněk MALÁNÍK. Zákeřné zbraně. Brno: Josef Tůma, 2002, 176 s. ISBN 8090256597.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Dora Kotková, PhD.
Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání bakalářské práce: **17. ledna 2022**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. května 2022**

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D. v.r.
děkan

Ing. Jan Valouch, Ph.D. v.r.
ředitel ústavu

Ve Zlíně dne 17. ledna 2022

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne 31.5.2022

Lukáš Vondřejc v.r.
podpis studenta

ABSTRAKT

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku zbraní a obranných prostředků, které se využívají ke zvýšení osobní bezpečnosti. V teoretické části je uvedena základní terminologie a legislativa. Dále jsou rozebrány vybrané zbraně a obranné prostředky, které je možné využít v sebeobraně. V praktické části je na základě dotazníkového šetření udělán průzkum, co lidé nosí na svou obranu, jestli mají výcvik a jak je nošení obranných prostředků vnímáno veřejností.

Klíčová slova: sebeobrana, nutná obrana, krajní nouze, zbraň, obranný prostředek, osobní bezpečnost

ABSTRACT

The bachelor's thesis focuses on the issue of weapons and means of defence which are used to enhance personal safety. The theoretical part presents the basic terminology and legislation. Furthermore, there are discussed selected weapons and defensive means that can be used in self-defence. The practical part consists of survey based on questionnaire about what people carry for self-defence, whether they have training and how the carrying of defensive devices is perceived by the public.

Keywords: self-defence, necessary defence, extreme emergency, weapon, defence equipment, personal safety

Rád bych poděkoval mé vedoucí bakalářské práce paní Ing. Doře Kotkové, PhD. za odborné vedení, rady, připomínky a především za její vstřícnost. Děkuji také všem blízkým za jejich podporu během studia a své přítelkyni za trpělivost a oporu.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 TERMINOLOGIE OSOBNÍ BEZPEČNOSTI	10
1.1 DEFINICE BEZPEČNOSTI	10
1.2 OSOBNÍ BEZPEČNOST	10
1.3 ÚTOK	11
1.4 OBRANA	11
1.4.1 Sebeobrana	12
1.4.2 Profesní obrana.....	12
1.5 BOJOVÁ UMĚNÍ, SPORTY A SYSTÉMY	14
1.5.1 Bojová umění	14
1.5.2 Bojový sport.....	14
1.5.3 Bojový systém.....	15
1.6 NÁSILÍ.....	15
1.7 AGRESE	16
1.8 AGRESIVITA	16
1.9 SHRNUTÍ.....	16
2 LEGISLATIVA OSOBNÍ BEZPEČNOSTI	17
2.1 LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD	17
2.2 TRESTNÍ ZÁKONÍK	17
2.3 OBČANSKÝ ZÁKONÍK.....	22
2.4 TRESTNÍ ŘÁD	23
2.5 ZÁKONNÉ ROZDĚLENÍ ZBRANÍ A STŘELIVA	24
2.6 SKUPINY ZBROJNÍHO PRŮKAZU.....	27
2.7 SHRNUTÍ.....	27
3 ZBRANĚ A OBRANNÉ PROSTŘEDKY	28
3.1 ROZDĚLENÍ ZBRANÍ	29
3.1.1 Střelné zbraně.....	31
3.1.2 Chladné zbraně.....	34
3.1.2.1 Nože	35
3.1.2.2 Dýky.....	37
3.1.3 Kombinované zbraně	38
3.1.4 Speciální a ostatní zbraně.....	38
3.2 ROZDĚLENÍ OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ	39
3.2.1 Úderné prostředky	39
3.2.2 Elektrické prostředky	40
3.2.3 Chemické prostředky	41
3.2.4 Světelné prostředky	43
3.2.5 Akustické prostředky	43
3.2.6 Poutací prostředky.....	43
3.2.7 Palné prostředky	43
3.2.8 Kombinované obranné prostředky	44

3.3	SHRnutí.....	45
4	VYBRANÉ ZBRANĚ A OBRANNÉ PROSTŘEDKY	46
4.1.1	Taktické pero BUSHMAN.....	46
4.1.2	TASER Pulse+	47
4.1.3	Obranná klíčenka a prsten.....	48
4.1.4	Střelivo s neletálním účinkem.....	48
4.1.5	Osobní alarmy v náramku a rtěnce.....	49
4.1.6	Obranný sprej v rtěnce	50
4.1.7	Zbraň TAURUS CURVE.....	50
4.2	SHRnutí.....	51
II	PRAKTICKÁ ČÁST	52
5	METODOLOGICKÁ ČÁST	53
5.1	VÝZKUMNÉ CÍLE	53
5.2	STRUKTURA A DESIGN VÝZKUMU	53
5.3	HYPOTÉZY.....	54
5.4	ZPRACOVÁNÍ VÝSLEDKŮ	54
6	VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	55
6.1	IDENTIFIKACE RESPONDENTŮ	55
6.2	ZBRANĚ, OBRANNÉ PROSTŘEDKY A ABSOLVOVANÉ KURZY.....	58
6.3	VNÍMÁNÍ ZBRANÍ, OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ A KURZŮ	65
7	VYVRÁCENÍ A POTVRZENÍ HYPOTÉZ	72
	ZÁVĚR	75
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	77
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	80
	SEZNAM OBRÁZKŮ	81
	SEZNAM GRAFŮ	82
	SEZNAM TABULEK.....	83
	SEZNAM PŘÍLOH.....	84

ÚVOD

V dnešním světě plném násilí a nenávisti by měl být zájem o zajištění osobní bezpečnosti jednou z priorit, čehož lidé mohou docílit absolvováním výcviku, pořízením obranného prostředku či zbraně. To však může mezi mnohými vyvolat negativní efekt, jelikož to, co zajistí osobní bezpečnost Vám, může pro jiného znamenat jisté nebezpečí. Nabízí se otázka, zda by toho tyto osoby nezneužily. Na druhou stranu jejich přítomnost mohla být v nedávné historii přínosem. Co kdyby byl například při střelbě v nemocnici legální držitel palné zbraně v místě útoku? Někteří lidé by jistě preferovali její použití k obraně všech blízkých i cizích před vznikem fatálních následků. A právě proto je tato bakalářská práce zaměřena na to, jak danou problematiku veřejnost vnímá. Jejím cílem je analyzovat pomocí dotazníkového šetření zbraně a obranné prostředky, které lidé nosí, a jak jejich nošení veřejnost vnímá. Dalším cílem je zjistit, zda absolvují výcvik.

Teoretická část práce se zabývá terminologií spojenou s daným tématem. Pojednává o legislativě České republiky v souvislosti s osobní bezpečností, tedy o zákonných normách, které lidem zajišťují nejen práva, ale také povinnosti. Následuje rozebrání kategorií zbraní a obranných prostředků, které jsou veřejnosti ve většině případů dostupné. Poslední částí teoretické části je představení zástupců z předešlých skupin, včetně jejich kombinací, které jsou momentálně dostupné na trhu a jsou určené k sebeobraně.

První část praktické části je metodologická, kde jsou definovány výzkumné cíle práce. Dále struktura výzkumu, tedy způsob dotazování a druhy otázek v dotazníkovém šetření. Následuje navržení hypotéz, které budou pomocí dotazníkového šetření potvrzeny nebo vyvráceny, a na závěr první části je uveden způsob zpracování a zobrazení výsledků, k čemuž dochází ve většině případů pomocí grafů.

Následující část je zaměřena na dotazníkové šetření, ve kterém se nachází 20 otázek, z nichž některé na sebe vzájemně navazují. Tyto otázky mají za úkol zjistit, jaké obranné prostředky nebo zbraně respondenti nosí, jak vnímají jejich nošení jinými lidmi a zda dotazovaní mají výcvik. V nedílné součásti bakalářské práce jsou využita data z odpovědí respondentů na dotazníkové šetření k vyvrácení či potvrzení navrhovaných hypotéz založených na dedukci autora.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TERMINOLOGIE OSOBNÍ BEZPEČNOSTI

První kapitola bakalářské práce je zaměřena na terminologii, tedy definici pojmů spojených se sebeobranou a osobní bezpečností. Definuje bezpečnost, zájmy chráněné zákonem a pojmy útok, ochrana, obrana, sebeobrana, násilí, agrese a agresivita.

1.1 Definice bezpečnosti

Aby bylo možné hovořit o osobní bezpečnosti, je zapotřebí si nejprve definovat samotnou bezpečnost. Tu lze chápat jako schopnost systému odolat známé a předvídatelné hrozbě, jenž na něj může negativně působit, přičemž jeho spolehlivost a chování zůstává zachováno. [1]

1.2 Osobní bezpečnost

Primárním úkolem osobní bezpečnosti je ochrana osoby z fyzického hlediska, tedy proti fyzické újmě. Může jít o domácí násilí, terorismus nebo o jiné násilné chování způsobené z různých důvodů. Prvním důvodem je příležitost, jenž vede především k vlastnímu zisku a uspokojení, přičemž z názvu vychází její nepravidelnost, a to v případech, kdy se oběť nemůže bránit. Další příčinou může být potřeba se finančně, materiálně či fyzicky a duševně obohatit. Důvodem k násilným projevům se může rozumět i poměrování, kdy se jedinec nebo skupina snaží dosáhnout/obhájit svou pozici pomocí soupeření či vychloubání se. S tím může souviset i závist, která bývá způsobena finančními, majetkovými či společenskými rozdíly. Neopomenutelným důvodem je potřeba se někomu mstít, ať se jedná o osobní, pracovní nebo jiné důvody. Následující příčiny jsou spíše společenské, dané skupinou a prostředím útočnicka. Může jít o potřebu prosazovat rasové názory, své náboženství a cíle, nebo o samotné zájmy skupiny, kterými jsou například drogové kartely, mafie, společnosti či teroristé. Nemusí jít pouze o potřeby jednotlivých osob, skupin a společností, ale také o zájmy států. Důvody však nemusí být pouze úmyslné. V mnoha případech se člověk nachází v bezvýchodné situaci způsobené personálními změnami, zdravotními problémy nebo nouzí. S tím může souviset také přítomnost duševních chorob a nemocí, například schizofrenie. [2]

Zajistit osobní bezpečnost je možné za pomoci zbraní, obranných prostředků a přizpůsobených kurzů. Autorka Ivičičová uvádí, že pokud občané podporují kroky daného státu v rámci bezpečnosti, je jim zajištěna legislativní podpora. Tehdy dochází k oboustranné podpoře mezi člověkem a státem. [2]

1.3 Útok

Dalším důležitým pojmem v osobní bezpečnosti je útok, při kterém dle JUDr. Miroslava Antla pachatel jedná tak, že dochází k zasažení, nebo snaze zasáhnout objekt, tedy osoby nebo věci, které se stávají hmotným předmětem tohoto útoku. [3] Útok lze také charakterizovat jako: „*úmyslné protiprávní jednání člověka, nebezpečné určitou měrou pro společnost, které ohrožuje společenské vztahy...*“. [4] Aby mohlo dojít k právní kvalifikaci, musí útok splňovat tyto znaky:

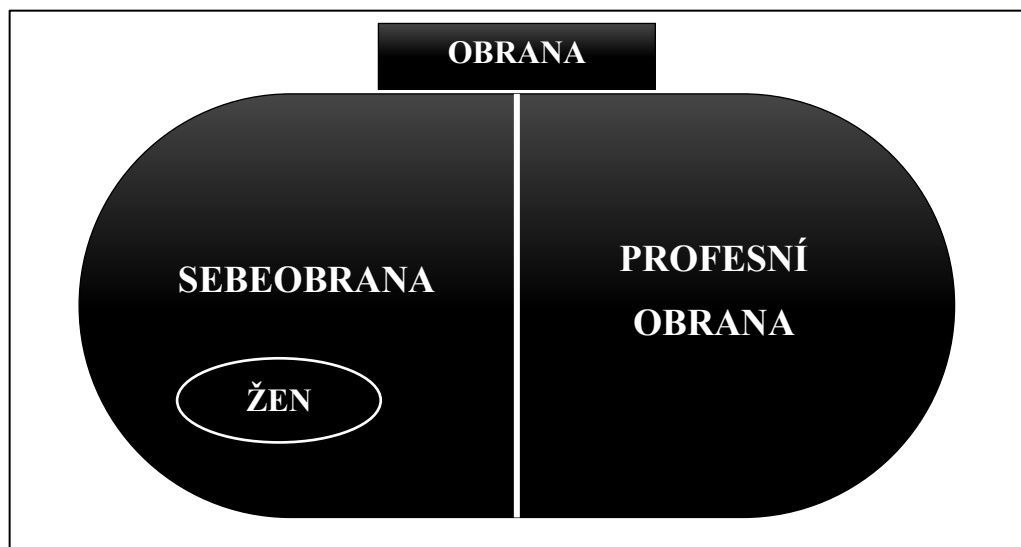
- reálná existence,
- protiprávnost a nebezpečnost pro společnost,
- bezprostřední hrozba nebo trvání,
- zaměření na zájmy chráněné trestním zákonem. [4]

Při útoku tudíž dochází k protiprávnímu jednání, způsobující reálné ohrožení zájmu chráněného trestním zákonem, a také k ohrožení pro společnost. Mezi těmito zájmy chráněnými trestním zákonem lze najít život, zdraví, majetek, osobní svobodu, domovní svobodu a čest. [4] [5]

1.4 Obrana

Před takovýmto útokem je třeba se bránit, proto je nutné si definovat pojem obrana. Podle doktorky Lapkové a doktora Malánika jde o: „*Aktivní vystupování a jednání proti protiprávnímu útoku jiného člověka nebo lidí na zájem chráněný zákonem*“. [5]

Dále zde definují ochranu, součást obrany, kterou charakterizují jako: „*pasivní fungování proti protiprávnímu útoku jiného člověka nebo lidí na zájem chráněný zákonem*“. [5] Ochrana využívá preventivních opatření a ochranných prostředků. [6]

Obrázek 1. Rozdělení obrany [7]

Obrana se dělí na sebeobranu a profesní obranu (Obrázek 1). Lze je rozlišovat podle cíle, motivace, realizačního prvku a pravomocí. [6] [7]

1.4.1 Sebeobrana

Sebeobrana je verbální a psychologické (deeskalační technika), nebo fyzické řešení konfliktů. Při fyzickém řešení dochází k využití síly a fyzického kontaktu. Při deeskalační technice lze zahrnout do sebeobrany také prekonfliktní fázi, tedy fázi před fyzickým útokem. Cílem sebeobrany je bránit a chránit svou osobu, své zájmy a hodnoty, a stejně tak svých blízkých, nebo cizích lidí. Jde o snahu zajistit vlastní bezpečí, nebo bezpečí osoby druhé. [5] [7]

Velkou specifickou skupinou je sebeobrana žen a dívek (Obrázek 1). Zde jde nejčastěji o sexuálně motivované útoky, obtěžování, domácí násilí nebo loupeže. Dalšími skupinami jsou děti, senioři a osoby se specifickými potřebami. V sebeobraně dětí jde o oběti každodenní šikany, žertů a v některých případech loupeží. Zde jsou preferovány spíše deeskalační techniky nežli fyzické, stejně tak u sebeobrany seniorů, kteří bývají vystaveni loupežím a podvodům, popřípadě domácímu násilí. [7] [8]

1.4.2 Profesní obrana

Profesní obrana je stejně jako sebeobrana prováděna člověkem. Je však nutné definovat jejich vzájemný vztah. Zatímco primárním úkolem sebeobrany je ochrana sebe a svého majetku, ačkoliv může jít i o osoby cizí, úkolem profesní obrany je chránit a bránit zájmy a hodnoty jiných osob (nebo společností). Za ochranu těchto zájmů je osoba

zaplacená. Jde o preventivní činnost, zabránění možnému útoku a eliminaci útočníka, popřípadě jeho odvedení či předání, nebo o uklidnění vyhrocené situace. Dále záleží na tom, zda se jedná o ochranu majetku, nebo jen samotné osoby. Profesní obranu lze dělit podle zřizovatele. [6]

Pokud je osoba financována státem, tedy ze státního rozpočtu, jedná se o **Obranu státu**. Dochází k obraně a ochraně státu a jeho zájmů, kterými jsou práva, pořádek, území a zřízení. Tu realizují bezpečnostní sbory, složky a služby, jenž mají díky zákonným normám větší pravomoce. Mezi tyto subjekty se nejčastěji řadí Policie České republiky, Městská a obecní policie, Armáda České republiky a tajné služby. [6]

Pokud je osoba financována na základě pracovní smlouvy, tedy soukromou bezpečnostní službou z oblasti průmyslu komerční bezpečnosti, jedná se o **Komerční obranu**. Ta však může být realizována i osobami samostatně výdělečně činnými, tedy živnostníky. Jejím primárním cílem je obchodní úspěch. Služby soukromé bezpečnostní služby a živnostníků zaměřujících se na komerční obranu využívají nejčastěji společnosti a osoby v soukromém sektoru, a to především k ochraně majetku. Často jsou pracovníci v oblasti komerční obrany využíváni při sportovních utkáních a společenských akcích. Tehdy se jedná o bezpečnostního pracovníka typu ochranka, jehož úkolem je zabránit útoku na jiné osoby, nebo bránit majetek. Tito pracovníci bývají obvykle vystaveni napadání. Dalším typem bezpečnostního pracovníka je vyhazovač. Jeho přítomnost je především preventivní¹, a to v restauracích, kasinech a klubech, kde se snaží o eliminaci konfliktů a jejich účastníků, nebo jejich vyvedení. Podobně má preventivní účinek detektiv v obchodě. Dalším druhem pracovníka využívajícího profesní obranu je osobní strážce, jehož úkolem je ochrana a doprovod dotyčných osob, nebo soukromý detektivové, strážní, kurýři či pracovníci přepravy finanční hotovosti a cenin. [6]

Doktor Maláník uvádí, že motivace k **sebeobraně** bývá výrazně vyšší než u pracovníka profesní obrany, a to nad rámec finančního nebo materiálního zisku. Například v případě obrany osoby blízké jde o citové vazby či o vazbu k materiálnímu předmětu. V případě **profesní obrany** může být pracovník výjimečně motivován vyšší

---

¹ Preventivní činnost je snaha o předcházení různým situacím a jejich předpokládání, ústní dohoda a domluva, nebo o včasnou reakci. [6]

hodnotou, než je její cíl, tedy finanční zisk. Pracovník vidí v úkonu svou misi, své poslání a úkol, který tím vykonává. [6]

Pokud dojde k tomu, že pracovník profesní obrany využije sebeobranu, neplní v tu chvíli svůj primární úkol, jelikož je na prvním místě on, jeho osoba, a brání své zájmy. Dochází však k případům, kdy pracovník profesní obrany využívá své profesní schopnosti k sebeobraně, nebo naopak osoba se znalostmi sebeobranu využije své cvičené schopnosti k plnění úkolů profesní obrany. [6]

1.5 Bojová umění, sporty a systémy

Tato kapitola se zaměřuje na bojová umění, bojové sporty a bojové systémy, které lze využívat v sebeobraně a profesní obraně. Zmiňuje jejich rozdíly a možné využití.

1.5.1 Bojová umění

V bojovém umění jde převážně o osobnost člověka. Nejde tedy pouze o fyzický, ale také psychický a duševní rozvoj. Bojová umění bývají často spojována s filozofií, náboženstvím a duchovnem oblastí jejího původu. Mají svou bohatou historii, ze které vychází mimo jiné hierarchie (učitel, cvičitel, starší žák a žák), pomůcky (oděv, zbraně, další předměty) a samotná technika s názvoslovím. [6]

Doktor Maláník určuje dobu ovládnutí bojového umění na 5 let, z pravidla je to však okolo 15 let. Sebeobrana a profesní obrana využívá bojových umění pouze výjimečně. [6] Mezi příklady bojového umění se řadí tradiční japonské Kendo a Aikido, brazilské Jiu-Jitsu a Capoeira, nebo čínské Tai Chi Chuan a Kung Fu.

1.5.2 Bojový sport

V bojovém sportu převažuje rozvoj fyzické kondice, probuzení soutěživosti a snaha o vítězství v soutěžích, na kterých se závodníci střetávají za dodržování řádných pravidel. Zatímco v bojovém umění na věku cvičící osoby nezáleží, účastníci soutěží bojových sportů bývají mladšího věku. Bojové sporty často vychází z bojových umění, ve kterých dochází k modernizaci. Kromě techniky a oděvu jsou využívány ochranné pomůcky, jenž mají zajistit bezpečnost, ale také pomůcky k demonstraci dovedností. Samotný výcvik je náročný především fyzicky, oproti bojovým uměním, kde je kladen důraz na větší škálu techniky a samotný duševní rozvoj. Je zde daná hierarchie na úrovni trenér a sportovec, popřípadě

management. Jelikož se jedná o sport, je nutné dodržovat daná pravidla, především Fair Play. [6]

Oproti bojovému umění zde doktor Maláník uvádí dobu pro zvládnutí bojového sportu 1 rok, zpravidla je to však okolo 5 let. Sebeobrana a profesní obrana využívá bojového sportu výjimečně, a to převážně ze stránky fyzické a částečně technické. [6] Mezi příklady bojových sportů se řadí Mixed Martial Arts (MMA), neboli Smíšená bojová umění (ačkoliv se jedná o bojový sport), Box, Kickbox, Judo a Karate (sportovní formy).

1.5.3 Bojový systém

Bojový systém je určený především k obraně proti reálnému útoku, a to v různých prostředích a jiné míry intenzity. Je zaměřen převážně na motoriku těla, psychiku a znalost anatomie lidského těla. Zároveň není věkově omezený. Oproti bojovým uměním a sportům má bojový systém méně techniky, ta je však transformována a aplikována podle určitého typu události, tedy podle toho, na co obránce reaguje, v jakém prostředí a při jaké příležitosti. Její omezená míra je kompenzována vysokou účinností a využitím nejmodernějších trendů, zbraní a obranných prostředků. Důraz je kladen především na psychiku v samotném počátku útoku, během něho a po něm. Dále využívá komunikace, taktiky a zmatení nepřítele, čímž se snaží útok eliminovat. V porovnání s bojovým sportem je u bojového systému nutná jistá míra intelektuální vyspělosti. [6]

Zvládnutí bojového systému se podle doktora Maláníka uvádí v obvyklé době 2 let. Záleží však na intenzitě a kvalitě tréninku. Nejkratší možnou dobou jsou tři měsíce, kdy však cvičenec absolvuje intenzivní, mnohdy vícefázové denní tréninky. [6] Mezi příklady bojových systémů se řadí německé Musado (pro civilní osoby i členy ozbrojených složek), izraelská Krav Maga, ruská Systema, nebo americký Rape Aggression Defense Systems (systém proti znásilnění).

1.6 Násilí

Násilné trestné činy, vyjmenované trestním zákoníkem, zahrnují násilí proti osobám druhým či výhrůžky vůči nim. Jedná se například o trestný čin proti životu a zdraví (pokus o vraždu, ublížení na zdraví a těžké ublížení na zdraví, mučení a nelidské zacházení), nebo trestný čin proti svobodě (obchodování s lidmi, zbavení osobní svobody, loupež, vydírání), či trestné činy narušující občanské soužití (nebezpečné vyhrožování, nebezpečné pronásledování). [9]

1.7 Agrese

Agresivní chování vědomě a záměrně ubližuje, násilně omezuje svobodu a poškozuje jiné osoby či věci. Agrese může být verbální, fyzická nebo v afektu. Dále může jít o šikanu. Afektivní agrese nebývá plánovaná. [10]

1.8 Agresivita

Jde o rys osobnosti člověka, který má sklony jednat útočně. Bývá reakcí na podněty jako je strach, přání, ale také může jít o dědičnou formu, popřípadě ji může vyvolat pocit opuštění či vzpomínky na dětství (týrání). [10]

1.9 Shrnutí

Nejčastěji dochází k útoku na zájmy chráněné zákonem, který lze odvrátit obranou, a to profesní nebo sebeobranou. Útočník se může dopouštět násilí, které je ovlivněno jeho mírou agresivity. V tu chvíli dochází k agresivnímu chování. To, jakým způsobem dokáže oběť těmto útokům čelit, jak využívá obranu a ochranu, určuje osobní bezpečnost. Tu může docílit využitím prvků bojových umění, bojových sportů, ale nejčastěji (a s největší účinností) však pomocí bojového systému, jelikož tyto systémy reagují na aktuální trendy, zohledňují možné prostředí a intenzitu.

2 LEGISLATIVA OSOBNÍ BEZPEČNOSTI

Další kapitola bakalářské práce se zabývá právní legislativou, která je nedílnou součástí problematiky obranných prostředků a zbraní používaných k zajištění osobní bezpečnosti. Zahrnuje Listinu základních práv a svobod, Trestní zákoník, Občanský zákoník, Trestní řád a Zákon o střelných zbraních a střelivu.

2.1 Listina základních práv a svobod

Listina základních práv a svobod, zákon č.2/1993 Sb., zaručuje osobám základní práva a svobody, které jsou nezanedbatelné, nezcizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné. [11]

Článek 6 říká, že život je právem každého člověka, proto ho nesmí být nikdo zbaven. Nelze tedy připustit trest smrti. Výjimkou je však zbavení života způsobem, který není trestný dle zákona. [11]

Článek 7 pojednává o nedotknutelnosti osob a jejich soukromí, jenž může být omezeno v případech daných zákonem. Stejně tak nesmí být nikdo vystavován krutému, nelidskému, ponižujícímu zacházení či mučení. [11]

Články 10 a 11 obsahují právo na zachování lidské důstojnosti, cti, dobré pověsti, jména a vlastního majetku. S tím souvisí článek 12 pojednávající o nedotknutelnosti obydlí, kdy do něho není dovoleno vstupovat bez souhlasu toho, kdo ho obývá. [11]

Ústavní Listina základních práv a svobod tedy zaštituje a chrání práva občanů. Zaručuje lidem právo bránit své zdraví, život, majetek a čest, a to jakýmkoliv způsoby, včetně všech možných dostupných prostředků. [11]

2.2 Trestní zákoník

Přímý vztah zákona a osobní bezpečnosti je zakotven v trestním právu, který ji legalizuje v okolnostech vylučujících protiprávnost. **Trestní zákoník** ve znění pozdějších předpisů, č. 40/2009 Sb. a jeho body související s osobní bezpečností:

- §28 odst. 1 Krajiná nouze „*Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.*“, [12]
- §28 odst. 2 Krajiná nouze „*Nejde o krajiná nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný*

nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.“, [12]

- §29 odst. 1 Nutná obrana „*Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajících útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.*“, [12]
- §29 odst. 2 Nutná obrana „*Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.*“, [12]
- §30 odst. 1 Svolení poškozeného „*Trestný čin nespáchá, kdo jedná na základě svolení osoby, jejíž zájmy, o nichž tato osoba může bez omezení oprávněně rozhodovat, jsou činem dotčeny.*“, [12]
- §30 odst. 2 Svolení poškozeného „*...musí být dáno předem nebo současně s jednáním osoby páchající čin jinak trestný, dobrovolně, určitě, vážně a srozumitelně; je-li takové svolení dáno až po spáchání činu, je pachatel beztrestný, mohl-li důvodně předpokládat, že osoba uvedená v odstavci 1 by tento souhlas jinak udělila vzhledem k okolnostem případu a svým poměrům.*“, [12]
- §32 Oprávněné použití zbraně „*Trestný čin nespáchá, kdo použije zbraně v mezích stanovených jiným právním předpisem.*“. [12]

Podle autora Jančíka lze **krajní nouzi (KN)** rozumět tak, že jde o ochranu zájmu chráněného trestním zákoníkem takovým způsobem, při kterém dochází k potlačení jiného zájmu. Musí být však splněna podmínka, že nebezpečí nešlo odvrátit jiným způsobem, přičemž škoda nesmí být vyšší než ta, která hrozila od původního nebezpečí. Za nebezpečí přímo hrozící lze v případě krajní nouze považovat například živelní katastrofy (povodně, vichřice), požár, výbuch plynu, útok zdivočelého zvířete. Příkladem je útok šlechtěného chovu skotu na člověka. I přes vysokou pořizovací cenu zvířete je nutné říct, že život člověka je nevyčísitelný, proto je podmínka pro škodu nižší, než mohou být následky, splněna. [6]

Dále říká, že v případě **nutné obrany (NO)** se jedná o úpravu sebeobrany či obrany dalších osob před přímo hrozícím či trvajícím útokem, a to proti životu, zdraví či majetku. Člověk má tedy možnost bránit zájmy vlastní i cizí. Obrana nesmí být „zcela zjevně nepřiměřená“, člověk se tedy může bránit větší silou, než je působící či hrozící útok, nesmí však síla být zcela zjevně nepřiměřená. Útok zvířete lze brát jako situaci, kdy lze využít nutnou obranu v tu chvíli, kdy je zvíře poštveno člověkem. Tehdy se jedná o využití zvířete jako „živé zbraně“. [6]

Důležité je odlišit KN od NO. Autoři Rýč a Petřů uvádí odlišnosti:

- v **krajní nouzi** je odvráceno **nebezpečí**, v **nutné obraně** je odvrácen **útok**,
- v **nutné obraně** je způsobena škoda útočníkovi, v **krajní nouzi** komukoliv,
- v **nutné obraně** bývá útok vedený úmyslně **člověkem**, zatímco v **krajní nouzi** může být **nebezpečí** způsobeno například nedbalostí člověka, živelní pohromou nebo útokem zvířete (pokud však není poštváno),
- v **nutné obraně** není povinnost snášet útok a vzniklá škoda může být stejná nebo vyšší, než jaká hrozí. V **krajní nouzi** je v některých případech nutné snášet nebezpečí (záchranáři, hasiči) a škoda musí být vždy nižší, než je škoda hrozící. [13]

Autoři Vít, Reguli a Chvátalová ještě doplňují odlišnost, kdy je v případě krajní nouze potřeba, aby nebezpečí nebylo možné odvrátit jinak, zatímco v nutné obraně není vyžadováno hledání nejmírnějšího způsobu obrany. [8]

Podle doktorky Lapkové je však důležité seznámit se s případy, kdy dochází k vybočení z nutné obrany:

- obránce se „brání“, ačkoliv útok skončil (**časová neshoda**),
- při hrubém nepochopení mezi obranou a útokem dochází ke **zcela zjevně nepřiměřené obraně**,
- při obraně proti útoku, který však není reálný, dochází k **putativní obraně**. Útok je domnělý, neexistující. [14]

Stejně tak doktorka Lapková udává případy, kdy dochází k vybočení z krajní nouze:

- nebezpečí bylo odvráceno vybočujícím způsobem z krajní nouze, ačkoliv bylo možné ho odvrátit jinak,
- nebezpečí bylo odvráceno v době, kdy už bezprostředně nehrozilo,
- jednání spojené s odvrácením hrozby zanechalo stejné nebo větší následky, než jaké hrozily. [14]

Pro posouzení, zda je čin trestný, je nutné definovat samotný Trestný čin (TČ). Tím jsou dle §13 protiprávní činy, které trestní zákon za trestné označuje a které nesou dané znaky v tomto zákoně uvedené. Odpovědnost za trestný čin nese osoba, která tak jednala úmyslně, pokud však trestní zákon výslovně neudává, že je zavinění z nedbalosti postačující. [12] V souvislosti s pácháním trestných činů souvisí **Krádež dle §205 Zákona č.40/2009 Sb. Trestního zákoníku** ve znění pozdějších předpisů, podle níž může dojít k odnětí svobody, zákazu činnosti či propadnutí věci:

- pokud je způsobena značná škoda na cizím majetku,
- při spáchání TČ vloupáním,
- pokud dojde k uchování věci násilím či její pohrůzkou bezprostředně po činu,
- dojde ke krádeži věci nošené na sobě či při sobě (kapsářství),
- dojde ke krádeži v evakuovaných oblastech. [12]

V těchto případech může být pachatel potrestán odnětím svobody až na dvě léta. Pokud však dojde k recidivě v období třech let, bude potrestán na 6 měsíců až tři léta. Dále se výše trestu může lišit na základě toho, zda byl čin spáchán ve skupině, za stavu ohrožení státu či válečného stavu, nebo při živelních katastrofách. Avšak i samotná příprava krádeže je trestná. [12]

Dalším příkladem páchaní trestného činu je **Loupež dle §173**, kdy dochází k použití násilí, nebo jen výhrůžky, za účelem získání cizí věci. Nezáleží však na tom, zda k získání cizí věci došlo. K loupeži dochází i samotným vyhrožováním. Pachatel může být potrestán odnětím svobody na 2 léta až 10 let. Pokud však dojde ke spáchání trestného činu Loupeže v organizované skupině, je způsobena újma na zdraví nebo značná škoda, bude odsouzen odnětím svobody na 5 až 13 let. Pokud je škoda velkého rozsahu, jedná se o trest ve výši 8 až 15 let, v případě smrti 10 až 18 let. Trestná je i samotná příprava. Rozdíl mezi výhrůzkou v rámci Loupeže a výhrůzkou při **Vydírání dle §175** je mimo jiné v bezprostřednosti těchto pohrůžek. Při vydírání dochází k donucování oběti ke snášení bolesti, k nechtěným činnostem a další. Výše trestu se odvíjí také podle toho, zda se nejednalo o rasově motivovaný čin. [3] [12]

Jedním ze zájmů chráněných zákony je také domovní svoboda. Pokud však dojde k jejímu narušení (vniknutí či setrvání), může být pachatel **dle §178 Porušování osobní svobody** potrestán odnětím svobody až na 2 léta. Když se zároveň dopustí pohrůžky, násilí nebo překonání překážky, může být odsouzen na 3 až 6 měsíců. Vyšší trest, a to ve výši 1 až 5 let, náleží ozbrojenému pachateli nebo skupině 2 a více osob. K překonání překážky může dojít **Vloupáním dle §121**, čímž se rozumí použití síly za účelem překonání uzamykacího systému, jiné překážky, nebo vniknutí za pomocí lstí, a to do uzavřených prostor. [3][12]

V neposlední řadě je potřeba zmínit **§122 Ublížení na zdraví a těžká újma na zdraví**. Ublížení na zdraví se rozumí jeho porušení, případně vznik onemocnění, které znesnadňují obvyklý způsob života poškozeného, a to nejen krátkodobě. Tyto následky vyžadují ošetření

lékaře. Při těžké újmě na zdraví dochází k vážné poruše zdraví nebo k vážnému onemocnění. Může dojít ke zmrzačení, poškození pohlavního ústrojí či jiného důležitého orgánu, k následkům mučení, usmrcení plodu těhotné ženy, poškození smyslové soustavy, vizuálním následkům (zohyzdění), vyvolání zdravotní nezpůsobilosti nebo jiným trvajícím poruchám. [12]

Dále je potřeba zmínit svolení poškozeného, kdy nelze vždy hovořit o vyloučení protiprávnosti. V případech, kdy je udělen souhlas poškozeného, ale není udělen souhlas dalších možných poškozených, tedy dojde k následkům více osob (například při požáru domu a jeho okolí, kdy je více poškozených) a dotýká se zájmů společnosti, nedochází k vyloučení protiprávnosti. Poškozený udělující svolení musí být způsobilý právním úkonům, souhlas udělit vědomě a nejednat v omylu. Toto svolení však nelze udělit k usmrcení, nebo ublížení na zdraví, a to podle **§30 odst. 3 Svolení poškozeného** (vyjímaje lékařské zákroky). Udělit svolení dodatečně je ojediněle možné v případech, že se jedná například o člena rodiny, kdy se následné svolení v dané věci očekává. [12] [15]

Jestliže osoba vykonává veřejně prospěšnou činnost v rámci svého povolání či společenského postavení, a ohrožuje či porušuje zájmy chráněné zákonem, postupuje tato osoba dle **§31 Přípustné riziko**, musí být však jisté, že výsledku nelze dosáhnout jinak. Dojde-li k ohrožení zdraví a života člověka, nejde o přípustné riziko, stejně jako v případě, kdy výsledek této veřejně prospěšné činnosti zcela zjevně neodpovídá míře rizika. [12] [15]

V trestním zákoníku se nepíše vždy pouze o vyloučení protiprávnosti. Je zde zakotvena povinnost poskytnutí pomoci osobě v nebezpečí smrti, při vážném onemocnění či známkách vážných zdravotních poruch. Osobě nucené poskytnout pomoc nesmí hrozit nebezpečí, stejně tak osobě jiné. Není-li pomoc poskytnuta, hrozí jí odnětí svobody až na dvě léta dle **§150 Neposkytnutí pomoci**. Jiný trest náleží osobám, jež jsou povahou svého povolání povinni tuto pomoc poskytnout. Zde se jedná o odnětí svobody až na tři léta, nebo zákaz činnosti. To, jakou míru pomoci je nutné poskytnout, zákon nedefinuje. [12]

Může se jednat o dopravní nehodu, kdy se účastník (nebo pouhý svědek) ocitne v situaci, při níž je povinen poskytnout pomoc, avšak zranění se nacházejí v hořícím automobilu. V tuto chvíli může zúčastněný poskytnout pomoc za pomoci tísňového volání, avšak nemusí se zapojit do samotné záchrany fyzicky, aby neohrozil vlastní bezpečí.

V souvislosti s touto prací jde například o situaci, kdy dojde ke zranění útočníka a obránce, nebo třetí osoby. Člověk, který je povinen poskytnout pomoc, si sám může vybrat,

zda první pomůže zraněné oběti nebo útočnickovi. Oběť a zároveň úspěšný obránce nemusí poskytnout pomoc, pokud je sama zraněná, nebo jí hrozí nebezpečí.

K oprávněnému použití zbraně, tedy k vyloučení protiprávnosti, dochází pouze v případech, kdy je tato osoba zákonně zmocněna zbraň použít. Zde se však jedná ve většině případů o střelné zbraně, bodné, řezné a sečné. Spácháním trestného činu zbraní se zabývá **§118 Trestního zákoníku**. K tomu dochází v případě, kdy pachatel (nebo s jeho vědomím) spolupachatel použije zbraň k útoku, nebo zamezení odporu. Dále uvádí, že jde o TČ i v případě, kdy pachatel zbraň k tomuto účelu pouze uchovává. Zbraní se zde rozumí cokoliv, čím je možné útočit důrazněji proti tělu. [12]

Použití zbraně dále upravují speciální předpisy, které obsahuje například Zákon o Policii České republiky. [12] [15] Podle autora Rýče a Petřů oprávněné použití zbraně neznamena v každém případě oprávnění usmrtit osobu, proti níž je zbraň použita. Oprávněná osoba je tedy povinna, pokud je to možné, šetřit život osoby, na kterou je zákrok směřován. [13]

2.3 Občanský zákoník

Občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů, zákon č.89/2012 Sb., zaručuje především ochranu důstojnosti a svobod člověka. [16] V případě osobní bezpečnosti lze hovořit především o:

- §3 odst. 2a „Každý má právo na ochranu svého života a zdraví, jakož i svobody, cti, důstojnosti a soukromí“, [16]
- §6 odst. 2 „Nikdo nesmí těžit ze svého nepoctivého nebo protiprávního činu. Nikdo nesmí těžit ani z protiprávního stavu, který vyvolal nebo nad kterým má kontrolu.“. [16]

Dalším důležitým bodem je svépomoc:

- §14 odst. 1 „Každý si může přiměřeným způsobem pomoci k svému právu sám, je-li jeho právo ohroženo a je-li zřejmé, že by zásah veřejné moci přišel pozdě.“, [16]
- §14 odst. 2 „Hrozí-li neoprávněný zásah do práva bezprostředně, může jej každý, kdo je takto ohrožen, odvrátit úsilím a prostředky, které se osobě v jeho postavení musí jevit vzhledem k okolnostem jako přiměřené. Směřuje-li však svépomoc jen k zajištění práva, které by bylo jinak zmařeno, musí se ten, kdo k ní přikročil, obrátit bez zbytečného odkladu na příslušný orgán veřejné moci.“. [16]

V neposledním případě je zapotřebí zmínit §2900, pojednávající o prevenci, kdy je každý povinen počínat si tak, aby nedošlo k újmě na svobodě, životě, zdraví nebo na vlastnictví někoho jiného. [16]

O nutné obraně a krajní nouzi pojednává §2905 a §2906. V občanském zákoníku je v případě krajní nouze zmíněno, že následek nemusí být menší než hrozící, pokud je jisté, že by majetek i bez jednání v nouzi podlehl zkáze. Pokud však toto nebezpečí vyvolá vlastní vinou sám jednatel, nelze vyloučit protiprávnost. Nelze opomenout §2907, kdy se při vyhodnocování, zda se jednalo o nutnou obranu či krajní nouzi, přihlíží na možné omluvitelné vzrušení mysli člověka, jež odvrací nebezpečí či útok. Tato osoba má dle §2908 právo na náhradu újmy, která mu vznikla při účelném vynaložení nákladů, nanejvýš však v rozsahu toho, co odvrátil. [16]

2.4 Trestní řád

Je nutné zmínit **§76 Zadržení osoby podezřelé Zákona č.141/1961 Sb. odst.2**, který umožňuje komukoliv omezit osobní svobodu osoby, jež byla přistižena při trestném činu, nebo bezprostředně po něm. Následně však musí bez prodlení osobu zadrženou předat policejnímu orgánu (pokud se jedná o příslušníka ozbrojených sil, je možné ho předat nejbližšímu útvaru). V případě, že nelze bez prodlení osobu policejnímu orgánu předat, je nutné tuto skutečnost bez odkladu oznámit. [17]

Podle doktorky Lapkové lze zadržení osoby podezřelé rozdělit do čtyř fází:

- **počátek** zadržení, kdy je pachatel přistižen při protiprávním jednání, nebo bezprostředně po něm,
- **zadržení** pachatele, které lze provést bezkontaktně nebo kontaktně, s následným kontaktováním příslušného orgánu,
- **odvedení** pachatele do místnosti, kde přetrvává do příjezdu městské policie nebo Policie České republiky,
- **předání** pachatele policii. [14]

O tom, zda dojde ke kontaktnímu nebo bezkontaktnímu zadržení, rozhoduje samotná spolupráce pachatele. K bezkontaktnímu zadržení pomocí upozornění, slovní hrozby či zastoupení cesty může dojít v případě, kdy podezřelý spolupracuje. To se může stát tehdy, když se podezřelý okamžitě vzdá, nebo nevědomky vstoupí do soukromého prostoru. [14]

Dalším případem je nespolupracující podezřelý, jež neklade ofenzívu. Tento podezřelý však klade pasivní odpor například chycením předmětu, sednutím či lehnutím v prostoru. Soukromý pozemek či objekt bývá narušen cíleně. V tomto případě již nemusí bezkontaktní způsob zadržení pomoci. [14]

Posledním případem je nespolupracující podezřelý, jež se stává agresorem. Cíleně naruší prostor či objekt a aktivně klade odpor. K útoku může dojít za pomoci použití zbraně i bez ní. [14]

2.5 Zákonné rozdělení zbraní a střeliva

Zbraně a střeliva se dělí podle **Zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu**, se zpracovanou novelou č. 13/2021 Sb., do pěti jednotlivých kategorií. [18]

Zbraně kategorie A/A-I jsou **zakázané** zbraně a střelivo, mezi které se řadí samočinné zbraně, upravené na samonabíjecí palné zbraně. Dále se sem řadí samonabíjecí zbraně se střelivem, které má středový zápal, v nichž je nadlimitní zásobník. Do těchto kategorií se dále řadí střelivo pro krátké kulové palné zbraně, které mají šokovou střelu, nebo střelu způsobující vyšší ranivý účinek. Také se jedná o zvláště účinné zbraně, zákeřné zbraně (upravené pro utajení jejich účelu), zbraně neidentifikovatelné pomocí detekčních a rentgenových přístrojů, nebo plynové a expanzní zbraně (pokud nejde o povolené výrobní provedení). Ze střeliva jde o střely průbojné, výbušné či zápalné, nebo s aktivní náplní (mimo signální náboje a pyrotechniku). Nejčastěji jsou to zbraně dělostřelecké, plně automatické, nebo zbraně z vojenské produkce. K držení takové zbraně je nutná výjimka udělená příslušným útvarům policie, ta může být udělena pouze ke sběratelským účelům. [18] [19]

Zbraně kategorie B jsou zbraně podléhající **povolení**, mezi které se řadí krátké opakovací a samonabíjecí zbraně, krátké jednoranové a víceranové zbraně pro střelivo se středovým zápalem a okrajovým zápalem (délka do 280 mm), dlouhé samonabíjecí zbraně se zásobníkem a nábojovou komorou, jež pojmu více jak tři náboje. Dále jsou zde dlouhé samonabíjecí zbraně, které sice nepojmu více jak tři náboje, ale není zaručeno, že by nemohly být přeměněny na zbraně, které pojmu více jak tři náboje. Řadí se sem i signální zbraně ráže větší než 16 mm, nebo samonabíjecí zbraně vypadající jako samočinná zbraň. Nabytí zbraně je podmíněno získáním povolení příslušného policejního útvaru, které je uděleno na základě řádného důvodu, jako je uskutečnění sportovních, loveckých, kulturních,

nebo jiných zájmových činností, nebo k přípravě na provolání. Dále k provozování živnosti v oblasti zbraní a střeliva, k ochraně zdraví, života a majetku, nebo zabezpečování úkolů dle právního předpisu. [18] [19] Tyto zbraně si lze představit jako samočinné a opakovací brokovnice, pistole či kulovnice, tedy zbraně, které se využívají například k lovu a sportovní střelbě. [19]

Zbraně kategorie C/C-I jsou zbraně podléhající **ohlášení**. Patří sem například ostatní lovecké zbraně, které nepodléhají povolení. Jsou zde zastoupeny zbraně jednoranové a víceranové, které mají střelivo s okrajovým zápalem (délka větší než 280 mm). Dále jednoranové, víceranové, opakovací a samonabíjecí dlouhé zbraně se střelivem, které má okrajový, středový, popřípadě Lefauchaux² typ zápalu. Mezi zbraně kategorie C se řadí plynové zbraně s vyšší kinetickou energií než 16 J, vyjímaje paintballové zbraně, ale také tlumiče, které jsou určeny palným zbraním ke snížení hluku střelby. Do kategorie C-I se řadí zbraně, které se původně řadily do předešlých kategorií, ale byly následně znehodnoceny, nebo jednoranové a dvouranové palné zbraně s děleným střelivem. Lze také hovořit o zbraních typu Flobert, nábojích ráže 4 mm M20 nebo úst'ovou kinetickou energií srovnatelnou s cvičnou střelbou, dále o plynových pistolích s vyšší ráží než 6,35 mm (mimo paintballové zbraně), signálních zbraních ráže nižší nebo rovné 16 mm, nebo o elektrickém prostředku určenému k znehybnění osoby typu TASER. [18]

Rozdíl mezi zbraněmi kategorie C a C-I je v tom, že ohlásit a nosit zbraň kategorie C musí držitel zbrojního průkazu (nebo zbrojní licence), zatímco zbraň kategorie C-I může nosit jakákoliv svépřávná fyzická osoba starší 18 let s místem pobytu v České republice. Zbraň však musí ohlásit příslušnému policejnímu útvaru nejpozději do 10 pracovních dnů. [19]

Zbraně kategorie D jsou poslední skupinou zbraní. Jako jediné nepodléhají žádnému povolení ani ohlášení. Jde o historické zbraně, dříve zmiňované paintballové zbraně (plynové zbraně s výstřelem neletálních střel), plynové zbraně ráže maximálně 6,35 mm, znehodnocené zbraně s nevratnými úpravami, které znemožňují budoucí střelbu, poškozené zbraně s vyloučenou možností střelby (pokud nelze zaměnit neaktivní část za

---

² **Lefauchaux** je typ střeliva s kuličkovým zápalem.

aktivní), neaktivní střelivo a munice, či ostatní zbraně nezmíněné v předešlých kategoriích. [18]

Střelba z těchto zbraní však nese svá pravidla, která musí být dodržována. Tyto zbraně může vlastnit a nosit svéprávná osoba starší 18 let, nebo právnická osoba. Je nutné zajištění bezpečného prostoru, dohled nad místem zodpovědnou osobou (pokud se jedná například o paintballové hřiště) a jeho řádné označení. Z perkusních, křesadlových a kolečkových zbraní, nebo zbraní s doutnákovými zámky (historické zbraně), je možné střílet pouze na střelnicích, pokud se však nejedná o divadelní představení či rekonstrukci bitvy. Při těchto příležitostech nesmí být vystřelovány střely a držitelé musí dbát zvýšené opatrnosti. [19]

Držitel zbraně je dále povinen zbraň nosit na veřejnosti skrytě, pokud však nejde o zmiňované historické rekonstrukce bitev. Dále nesmí zbraň na veřejnosti nosit, nebo s ní manipulovat, pokud požil alkoholické nápoje či jiné návykové látky, popřípadě pokud je nemocný a pod vlivem léků. Zbraň musí dostatečně zabezpečit proti zneužití, ztrátě a odcizení. [19]

U zbraní kategorie A až C je nutné vlastnit zbrojní průkaz. Ten vydává příslušný útvar policie na základě žádosti podané fyzickou osobou, která musí splňovat několik podmínek. Tato osoba musí mít místo pobytu na území České republiky a musí dosáhnout věku odpovídajícímu žádané kategorii zbrojního průkazu. Dále musí být způsobilá k právním úkonům, musí být zdravotně způsobilá (zdravotní způsobilost vydaná praktickým lékařem), bezúhonná (posuzuje příslušný útvar policie), spolehlivá, a hlavně odborně způsobilá (zkouška odborné způsobilosti). [18]

Policie nemusí žádosti vyhovět, jestliže je žadatelem cizinec, který má bydliště v České republice, ale není občanem členského státu Severoatlantické aliance, nebo mu byl udělen azyl. Také posuzuje bezúhonnost žadatele. Ten není bezúhonný, pokud byl pravomocně uznán vinným trestným činem, včetně trestných činů spáchaných v zahraničí. Policie k posouzení bezúhonnosti využívá opis z evidence Rejstříku trestů. [18]

Dále je zohledňována spolehlivost žadatele. Ten není považován za spolehlivého, pokud bylo stíhání za jeho úmyslný trestný čin podmíněně zastaveno, nebo odloženo, a dosud neuplynula zkušební lhůta. Také jsou to osoby prokazatelně požívající ve velké míře alkohol nebo návykové látky. [18]

2.6 Skupiny zbrojního průkazu

Zbrojní průkaz opravňuje osobu k nabytí zbraní a střeliva do nich určených. Je vydáván na dobu 10 let. Pokud je ve zdravotním posudku dáno jinak, lze vydat zbrojní průkaz i na dobu kratší. Zbrojní průkaz lze rozlišovat podle účelu, ke kterému bude zbraň využívána, podle rozsahu těchto skupin, popřípadě podle věku, který je pro získání zbrojního průkazu ve skupinách odlišný. [18] Jednotlivými skupinami zbrojního průkazu jsou:

- skupina A – ke sběratelským účelům,
- skupina B – ke sportovním účelům,
- skupina C – k loveckým účelům,
- skupina D – k výkonu zaměstnání nebo povolání,
- skupina E – k ochraně zdraví, života nebo majetku. [18]

Zbrojní průkaz skupiny A, D a E lze vydat pouze osobám starším 21 let, zatímco skupiny B a C je možné vydat osobám starším 18 let. V případě skupiny B je výjimka, kdy je možné vydat zbrojní průkaz osobě starší 15 let, jestliže splní podmínku, že je členem sportovního sdružení, přičemž musí být součástí této činnosti střelba. Skupině C náleží výjimka, při které je možné vydat zbrojní průkaz osobě starší 16 let, jestliže je žákem střední školy nebo středního odborného učiliště, a pokud je v osnovách zahrnuta výuka myslivosti. Obě tyto výjimky musí nést souhlas zákonného zástupce a doporučení občanského sdružení, školy nebo učiliště. [18]

2.7 Shrnutí

Tato kapitola byla zaměřena na zákony související s osobní bezpečností, kde lze hovořit o mnoha zákonných normách. Pro případného obránce je především důležitá znalost Trestního zákoníku, a to §28 Krajní nouze a §29 Nutná obrana, včetně rozdílů mezi nimi. Následně rozezná, zda mu hrozí nebezpečí nebo útok, aby měl při obraně jistotu, že může například způsobit větší újmu, než jaká mu hrozila, nebo jestli se nejedná o zcela zjevně nepřiměřenou obranu.

3 ZBRANĚ A OBRANNÉ PROSTŘEDKY

Ačkoliv se v předešlých kapitolách hovořilo o zbraních, je nutné definovat, jak je vůbec na zbraně a osobní prostředky nahlíženo. Podle doktorky Lapkové a doktora Malánika lze **zbraň** definovat jako prostředek zkonstruovaný k útoku na život člověka. Nejčastěji jde o zbraně palné, chladné, zákeřné a ve výjimečných případech o zbraně improvizované. Zatímco zbraň je podle nich zkonstruována k útoku na život, **osobní prostředky** jsou primárně zkonstruovány k útoku na zdraví, majetek či svobodu. Tyto osobní prostředky se dále dělí na **obrné** a **ochranné** prostředky. Odlišují se v působení vůči útoku. Obranný prostředek působí vůči útoku člověka či skupině lidí aktivně, zatímco ochranný prostředek pasivně. Definice zbraně se dále liší podle toho, zda se jedná o použití útočníkem, nebo obráncem. [5]

Zbraně a osobní prostředky lze dále dělit z hlediska aspektů řešení situací v osobní bezpečnosti. **Osobní aspekt** je nejdůležitější pro obránce. Zde jde o nejrychlejší řešení konfliktní situace a dosažení spravedlnosti. Zbraně a prostředky jsou rozděleny z hlediska útočníka a obránce. [5]

Z hlediska útočníka:

- lze **zbraň** definovat jako cokoli, co je útočník schopen použít k ohrožení života a zdraví druhé osoby,
- **nástroj** z hlediska útočníka slouží k útoku na majetek druhé osoby,
- **improvizované zbraně a prostředky** zde mohou plnit úlohy zbraní i nástrojů. [5]

Z hlediska obránce je:

- **zbraň** definována jako cokoli primárně zkonstruovaného k obraně zájmů chráněných zákonem, jíž je schopen ohrozit život útočníka,
- **obrný prostředek** primárně zkonstruovaný prostředek k obraně zájmů chráněných zákonem, avšak ne k ohrožení života,
- **ochranný prostředek** primárně zkonstruovaný prostředek k ochraně zájmů chráněných zákonem,
- **zákeřná zbraň a prostředek** zkonstruovaný prostředek neodpovídající svému vzhledu a předpokládanému využití,
- **improvizovaná zbraň a prostředek** definována jako cokoli, co lze využít jako zbraň, obranný nebo ochranný prostředek. [5]

Lze tedy říct, že pohled na zbraň z hlediska útočníka a obránce se v osobní aspektu odlišuje.

Následující **společenský aspekt** také rozděluje zbraně a prostředky z hlediska útočníka a obránce, avšak tento aspekt přichází v závěru konfliktu, nebo po jeho ukončení. Jsou zde zahrnuti svědci či důkazní materiál. Rozdílem je zde, oproti osobnímu aspektu, v pohledu svědka, kterým je laik, jehož znalost zbraní a prostředků je nízká. [5]

Z hlediska útočníka:

- lze **zbraň** definovat jako zařízení zkonstruované k ohrožení života a zdraví člověka,
- je **nástroj** z hlediska útočníka účelově zkonstruovaný k útoku na majetek,
- je **předmět** věc využitá k útoku na majetek,
- **improvizované zbraně a prostředky** zde mohou plnit úlohy zbraní, nástrojů i předmětů. [5]

Z hlediska obránce je:

- **zbraň** využita k obraně a je primárně zkonstruována k ohrožení života útočníka,
- **obranný prostředek** věc, která je využita k ohrožení zdraví nebo majetku útočníka,
- **improvizovaná zbraň a prostředek** cokoliv, co může plnit úlohu zbraní a obranných prostředků. [5]

Ve společenském aspektu lze z hlediska obránce rozlišit, k jakým účelům je zbraň či obranný prostředek určen. V osobním i společenském aspektu je zbraň zkonstruována k ohrožení života člověka. Nejjednodušší pohled na celou problematiku vnáší **právní aspekt**, který z hlediska soukromé osoby rozlišuje pouze zbraň, již je možné útočit proti tělu důrazněji, a nástroj, jenž je využíván k útoku na majetek. Nerozlišuje tedy, zda zbraň či osobní prostředek ohrožuje zájem chráněný zákonem. [5]

3.1 Rozdělení zbraní

Autoři Komenda a Maláník uvádí, že lze zbraně dělit podle fyzikálního principu, tedy podle toho, jaký vyvolávají účinek. To je dáno druhem ničivé energie na organismus či neživé cíle. [20] Zbraně dělí na:

- **mechanické zbraně** využívající kinetickou (mechanickou) energii k ničení za pomoci pevné části. Řadí se sem úderné, bodné, řezné, sečné, střelné a výbušné zbraně, stejně jako zbraně s tříštivým obalem,

- **elektrické zbraně** využívající elektrickou energii na cíl, tedy vysokonapětového výboje. Je možné i působení nízkého napětí,
- **zbraně se soustředěnou energií** neboli paprskové zbraně, využívající energii záření elektromagnetického spektra (rádiové, mikrovlnné, optické záření). Záleží dále na tom, zda se jedná o ionizující či neionizující záření. Do neionizujících zbraní se řadí rádiové a optické záření,
- **akustické zbraně** využívající energii způsobenou vlněním zvuku, a to ultrazvuku, infrazvuku, nebo samotného zvuku v podobě hluku,
- **tlakové zbraně** využívající přetlaku a podtlaku, jež se nachází v cílovém prostoru, který se stává výbušným,
- **tepelné zbraně** využívající tepelnou energii jako zápalné a výbušné zbraně,
- **ostatní zbraně** využívající ostatní faktory, které jsou neenergetické, jako například chemické zbraně, které ničí cíl toxickými vlastnostmi (plyny, jedy, žíraviny),
- **kombinované zbraně** využívající kombinace předešlých kategorií. [20]

Autoři dále uvádí dělení na výbušné a nevýbušné zbraně, přičemž výbušné využívají chemické reakce výbušnin k dodání ničivé energie, nebo podle způsobu použití, a to na zbraně přímého a nepřímého použití. [20]

K přímému použití slouží zbraně přímo ovládané člověkem. Ten zbraň uvádí do funkce, a za pomoci ní je uvolněna energie nebo látka. Podle způsobu uvolnění energie lze zbraně dělit na:

- **chladné zbraně** působící na cíl mechanickou energií pevné části – bodná, řezná, sečná, úderná, škrťící a kombinovaná zbraň,
- **střelné zbraně** vystřelující na cíl mechanické ničivé prvky – střely a ostatní projektily,
- **ostatní zbraně**, které nelze zařadit do výše popsaných skupin, a které nepůsobí na cíl mechanickou energií – elektrický paralyzér, laserový zářič, sprej s dráždivou látkou,
- **kombinované zbraně** konstrukčně spojené z výše uvedených skupin, jako například bodno–střelné zbraně. [20]

Autoři Hrazdára, Kovárník a Novotný uvádí, že za střelnou lze považovat takovou zbraň, jejíž funkce závisí na uvolnění jakékoliv energie s cíleným účinkem na definovanou vzdálenost. [21]

Zatímco zbraně přímého použití jsou ovládané přímo člověkem, u zbraní nepřímého použití jde nejčastěji o nástrahy, pasti a zátarasy. Mohou často využívat zbraně přímého použití. Jde tedy v mnoha případech o zákeřné zbraně. [20]

Doktor Maláník a doktorka Lapková dělí zbraně na tři základní kategorie, a to na Střelné zbraně, Chladné zbraně a Speciální zbraně. Odlišují se dle působení na člověka. Střelné využívají energii střely na určitou vzdálenost, chladné mechanickou energii předmětu, a speciální ostatní druhy energií. [5]

3.1.1 Střelné zbraně

Střelné zbraně autoři rozdělují podle druhu energie, která na střelu působí, tedy pomocí které střelu „pohání“ do určité vzdálenosti:

- **mechanické zbraně** využívající mechanické energie,
- **palné zbraně** využívající chemického zápalu (hoření),
- **plynové zbraně** využívající plynu nebo vzduchu,
- **jiné zbraně** využívající ostatních druhů energií, například elektrické. [5]

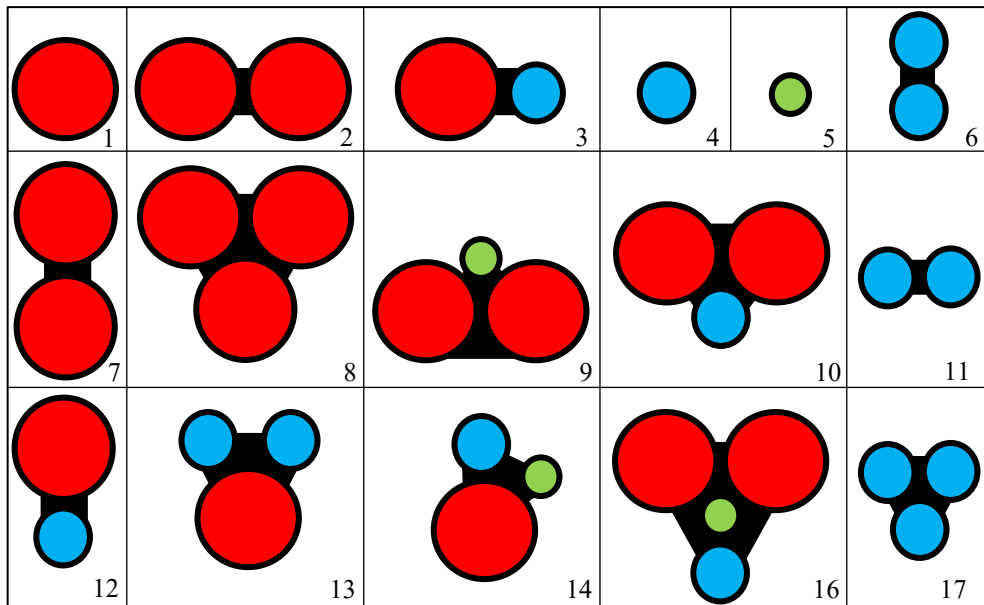
Dále se věnují samotné problematice palných zbraní, které lze dělit podle různých hledisek. Jedním z prvních je rozdělení z hlediska konstrukce. Zde lze palné zbraně rozdělit na Pistole, Revolvery a Pušky. **Pistole** jsou krátké palné kulové zbraně. Stejně jako **Revolvery** jsou určeny ke střelbě na krátkou vzdálenost. Mezi těmito dvěma kategoriemi je rozdíl ve vyjímatelnosti zásobníku, který Revolverům schází. Disponují však otočným válcem s nábojovými komorami. Podstatně se však odlišují **Pušky**, kde se jedná o dlouhé palné zbraně určené ke střelbě na dlouhou vzdálenost. Nemusí se však jednat pouze o kulové zbraně, ale také o zbraně s hromadnou střelou. [5] Autoři Hrazdára, Kovárník a Novotný ve své knize zjednodušeně uvádí, že k ovládnutí dlouhé zbraně jsou zapotřebí obě ruce, zatímco k ovládnutí krátké zbraně je možné použít pouze jednu ruku. [21]

Dalším hlediskem pro rozdělení palných zbraní je způsob jejich nabíjení. Zbraně mohou být opakovací, přičemž je nutné, aby zbraň byla před každým výstřelem mechanicky nabitá, nebo zbraň samonabíjecí, kdy je zapotřebí mechanické nabití pouze před prvním výstřelem. Následně dojde k využití vznikajících plynů k opětovnému nabití. Střelec již tedy nemusí zbraň mechanicky nabíjet. Nejde však o samočinnou zbraň, u které střelec nemusí pro každý výstřel znovu zmáčknout spoušť (jedno zmáčknutí spouště = střelba dávkou). [5]

Nelze opomenout rozdělení palných zbraní na základě materiálu jejich konstrukce. Může se jednat o zbraně kovové, plastové, keramické, kombinaci těchto materiálů, popřípadě jiných materiálů. [5]

Důležitým aspektem je střelivo, které je v případě palných zbraních použito. Autoři Maláník a Lapková střelivo dělí na brokové, kulové a chemické. [5] Je však nutné definovat, co to samotné střelivo je. Jde o souhrnné označení všech nábojů, střel a nábojek. Mají za úkol zásobovat většinu střelných zbraní, a to náboji, nábojkami, střelami, střelným prachem, zápalkami, nábojnicemi, zátkami, nebo uzavírkami brokových nábojů. Autor Faktor definuje **střelu** jako těleso vymetené střelnou zbraní. Nemusí však jít pouze o jedno těleso, záleží tedy, zda jde o jednotnou nebo hromadnou střelu (více jednotlivých kulovitých broků). **Náboj** popisuje jako předmět, jenž se skládá z nábojnice, výmetné náplně (střelivina – střelný prach), zmíněné střely a zápalky. Nábojka se na rozdíl od náboje skládá z nábojnice, zápalky a střeliviny, avšak nenachází se zde střela. Může jít o akustické nábojky, slepé nábojky, plynové nábojky (pepřové, slzotvorné), ale také nábojky pro jateční přístroje. Dále dělí střelivo podle účelu a konstrukce, a to na revolverové, pistolové, malorážkové, kulové, brokové a flobertkové. [22] Pro zbraně však nemusí být vhodný pouze jeden druh střeliva, ale mohou mít i více hlavní (hlavní svazek), což jim dovoluje kombinovat více druhů střeliva (Obrázek 2).

Obrázek 2. Hlavňové svazky palných zbraní [23]

Hlavně číslo 1, 2, 7 a 8 jsou určeny pro hromadnou střelu. Jedná se o brokové hlavně znázorněné červenou barvou. Pojmenovány jsou podle jejich počtu – Jednuška (1), Dvojka (2), Broková kozlice (7) a Brokový troják (8). Dále jsou zde zobrazeny kulové hlavně znázorněné modrou barvou, a to Kulovnice (4), Kulová kozlice (6), Dvoják (11) a Kulový troják (17). Poslední samostatnou hlavní je Malorážka (5), která je na obrázku znázorněna zelenou barvou. Ta bývá kombinována s brokovou hlavní s názvem Trojáček (9), nebo společně s kulovou hlavní. Tyto kombinace se nazývají Trojče (14) a Čtyřče (16). Posledními možnými kombinacemi je spojení hlavní brokových a kulových. Těmi jsou Obojetnice (3), Troják (10), Kulobroková kozlice (12) a Dvojákový troják (13) (Obrázek 2). [23]

Dalším hlediskem, dle kterého lze dělit zbraně, je druh spouštěcího mechanismu. Jedná se o způsob, jakým dochází k natažení a spuštění bicího mechanismu (k iniciaci zápalky). Podle autorů Malánika a Lapkové jde o Single Action (SA), neboli jednočinné spouště, kdy je pro první (nebo i další výstřel) potřebné ručně natáhnout bicí mechanismus. Dalším druhem jsou zbraně typu Double Action Only (DAO), výhradně dvojčinné, kdy není nutné ruční natažení bicího mechanismu, ale tento krok je součástí zmáčknutí spouště. Posledním způsobem je Double Action (DA), které kombinuje obě metody. Střelec může využít ručního natažení bicího mechanismu, ale také natažení pomocí stisknutí spouště. [5]

Zbraně typu SA se nejvíce hodí pro sportovní střelbu, a to kvůli lehkosti a rychlosti chodu spouště. Jde o historicky nejstarší systém. Zbraně DAO jsou často součástí malých

obránných pistolí a revolverů, a to z důvodu jejich možné rychlé reakce v rámci nutné obrany či krajní nouze, přičemž dochází k rychlému taseň a stisknutí pouště. Nejsou však vhodné ke sportovní střelbě, a to kvůli spoušti, jejíž chod je těžký a dlouhý. Existuje další možnost natažení a spuštění bicího mechanismu, a to pomocí pomocného systému, například napínáčku, využívaného často u loveckých zbraní. Pomocí napínáčku je spoušť předeprnuta, přičemž dochází k zminimalizování odporu, a díky tomu je chod spouště rychlejší. [23]

Poslední hledisko dělení podle doktora Malánika a doktorky Lapkové se zabývá krátkými zbraněmi, a to jejich délkou. Zde lze říci, že jsou zbraně děleny na obranné a služební/sportovní typ. Těmi vhodnými k obraně jsou Minikompační zbraně (délka okolo 120 mm), s jednořadým zásobníkem či revolverovým válcem, Subkompaktní zbraně (délka okolo 160 mm) a Kompaktní zbraně (délka okolo 180 mm), které jsou vhodné však i jako služební. Zbraně služební a sportovního typu jsou ve skupině Standart (délka okolo 210 mm). [5]

Jednotlivé kategorie zbraní, určených dle druhu energie působící na střelu k pohonu na určitou vzdálenost, lze dále dělit do podkategorií. V případě palných jsou to lovecké zbraně, sportovní zbraně, obranné zbraně, signální zbraně a expanzní zbraně. Plynové jsou rozděleny na vzduchovky a větrovky. Pod těmi mechanickými si lze představit například samostříly (kuše), vidlicové praky, nebo tradiční a sportovní luky. [24]

Autor Fojtů udává výhody střelných zbraní, a to jejich odstrašující vzhled, nebo účinnost na větší vzdálenost. Nevýhodou je však vyšší pořizovací cena, možné úmrtí a náročnější obsluha zařízení. [24]

3.1.2 Chladné zbraně

Chladné zbraně využívají hmotnosti, směru energie a svalové síly člověka, který zbraň fyzicky uvádí do pohybu, popřípadě její část, a tím může mít poškozující vliv na jiného člověka, živočicha nebo předměty. [20] [24] Jedná se tedy o typ mechanické energie. Autoři Malánik a Lapková kategorii chladných zbraní rozděluje pouze z hlediska účinku dopadové části, a to na **řezné**, **sečné** a **bodné** zbraně. Jak již z názvu vyplývá, primárním účelem řezných zbraní je řez jejich ostří, zatímco bodných je to bodání hrotu. [5] Autor Fojtů je však rozšiřuje o zbraně **tupé a vrhací** (metné). Primárním účelem zbraní tupých je úder, nebo také využití jejich hmotnosti. Vrhací zbraně lze použít na dlouhé vzdálenosti, a to metením nebo házením za pomoci paže či speciálního prostředku. [20] [24] Mezi řezné a sečné zbraně lze zařadit nože, meče, šavle, břitvy, sekery a další. Mezi ty bodné

se řadí například dýky, bodáky a jehlice. Tupými zbraněmi mohou být různá kladiva, palcáty, cepy a kyje. Poslední kategorii, vrhací zbraně, tvoří například nože vrhacího typu, bumerangy, šurikeny či mince s nabroušenou hranou. [20] [24]

Kategorii řezných a bodných zbraní lze rozdělit na základě druhu čepele na čepelové a bodcové zbraně. Čepelové zbraně disponují břitem, zatímco bodcové naostřeným hrotem, trnem nebo bodcem. Možná je však i jejich kombinace. Ostří těchto zbraní může být mimo rovné podoby také z části pilovité. [20]

Chladné zbraně je však možné dělit i z hlediska techniky použití. Prvním způsobem použití je držení, tedy zbraně držené, které je nutné uchopit dlaněmi nebo upevnit k tělu. Je možné je dále rozdělit na jílcové (meče, nože, dýky, bodáky), dřevcové (kladivo, sekera, kopí) a ostatní zbraně (škrťací struny). Škrťací struny se řadí mezi škrťací zbraně, které působí třemi složkami, a to mechanickou, při níž jsou uzavřené dýchací cesty, dále cévní, jíž je zamezen průtok krve cévami, a poslední složkou nervovou, díky které může dojít k zástavě srdce. Autoři Komenda a Maláník určují sílu potřebnou k škrťacímu účinku pomocí škrťací zbraně na pár desítek Newtonů po dobu 20 sekund. To vypovídá o menší míře potřebné fyzické zdatnosti. Druhým způsobem použití zbraně je již zmíněný vrh. [20]

Výhodou chladných zbraní je jejich dostupnost, nízká pořizovací cena, možný psychologický dopad na útočníka (odstrašení) a v případě vrhacích zbraní použití na větší vzdálenost. Nevýhodou je náročnost jejich použití, což klade nároky na trénink (například v přesnosti vrhu), nebo možné úmrtí v důsledku vážných zranění. [24]

3.1.2.1 Nože

Nůž lze využít v sebeobraně jako řeznou (sečnou), ale také jako bodnou zbraň, pokud je jeho čepel pevná. Vzhledem k jeho konstrukci je však primárně určen jako řezná zbraň. Součástí nože je čepel a rukojeť. Čepel se dále skládá z ostří (úzká část) a hřbetu (silnější část). Součástí hřbetu však může být i druhé ostří, které je kratší, avšak dopomáhá k lepšímu průniku. [22]

Nože mohou být typu otevřeného nebo zavíracího. Otevřené nože disponují čepelí pevně připevněnou k rukojeti. Bývají nošeny v pouzdře (pochvě) upevněném k částem těla, k opasku nebo například v náprsní kapse. Výhodou otevřených nožů je rychlost jejich tasení, která však závisí na řešení pouzdra a přístupnosti. [22]

To může být nevýhodou zavíracích nožů, které v základní verzi disponují nehetníkem, tudíž je pro otevření nutné použít obě ruce. Ten lze nahradit kolíkem či otvorem pro zjednodušené otevření jednou rukou, které jsou na obrázku znázorněny červeně (Obrázek 3). [22]

Obrázek 3. Zavírací nůž otevíratelný jednou rukou [vlastní]

Zavírací nože jsou opatřeny pojistkou, která zabrání samovolnému zavírání čepelí. Ve většině případů jde o nože s otáčivou sklopnou čepelí. Existují však nože typu motýlek, kde je otáčivým prvkem právě rukojeť. Nože motýlkového typu jsou známé také pod původním názvem balisong, pocházející z kmene Patangas na Filipínách. Dalším typem jsou nože s vysouvací čepelí, ve variantě s vysunutím čepelí palcem, které bývají odlamovací, nebo ve variantě vypadávací, přičemž dojde k vysunutí čepelí švihem. [22]

Nejvhodnějším druhem nože z pohledu rychlosti taseání, z kategorie zavíracích nožů, je vyskakovací nůž, přičemž dochází k otevření/vysunutí za pomoci hybné pružiny. Z toho vyplývá, že může jít o typy sklopné i vysouvací. Tyto nože disponují posuvným tlačítkem, při jehož posunu vpřed dojde k napnutí pružiny, přičemž je vymrštnuta čepel, která

je skryta v rukojeti. Při opačném pohybu tlačítkem následně dojde k zasunutí čepele zpět. [22]

Vzácným typem je balistický, metný, vystřelovací nůž, ve kterém se také nachází tlačná pružina, která je však schopna vystřelit čepel kupředu, a to maximálně do vzdálenosti 10 metrů. Účinnost je však okolo 2 metrů. [22]

3.1.2.2 Dýky

Dýky jsou primárně určeny jako bodné zbraně. Mohou v některých případech posloužit také k řezání či sekání. Na rozdíl od nože mají většinou více než jedno ostří. Je možné se střetnout s dýkami, které disponují až 4 ostřími, nebo naopak je možná i varianta bez ostří. Tyto dýky mají kulatý profil. Stejně jako nože se dýky skládají z čepele a rukojeti. Záleží na způsobu úchytu, který může být kolmý vůči paži, podobně jako nůž, nebo souběžný s paží (pokračování paže). Tento typ se nazývá **tlačná dýka** neboli Push Dagger, jenž tvoří písmeno T. Rukojeť se nachází uvnitř dlaně, vodorovně s klouby, zatímco čepel vyčnívá nad úroveň kloubů (mezi prsty) (Obrázek 4). [22]

Obrázek 4. Tlačná dýka ve tvaru T [25]

Současně s noži lze dýky dělit na otevřené a zavírací. Jejich výrazný hrot zaručuje bodný účinek a silný průřez čepele průraznost. [22]

Za pomoci dýk dochází k bodným ranám, které jsou povrchově méně výrazné oproti řezným, avšak jejich hloubka může zapříčinit poranění vnitřních orgánů. Proto se jedná o nejnebezpečnější typ ran. [20]

3.1.3 Kombinované zbraně

Z názvu vyplývá, že konstrukce kombinovaných zbraní vychází z kombinací předešlých kategorií. Nejde však o kombinaci hlavnových svazků, jakož tomu bylo v jedné z předešlých kapitol. Tyto zbraně jsou schopné působit na lidský organismus dvojitým či trojitým účinkem. Často jde o kombinace palné a chladné zbraně, nebo palné a tupé, popřípadě kombinace palno-chladné-tupé zbraně. Z historie jsou známé pistole kombinované se zavíracím nožem, nebo bič, jehož rukojeť je zároveň rukojetí pistole s navazující dýkou. Z kriminálního prostředí je znám boxer, v jehož konstrukci byla zabudována hlaveň palné zbraně. [22]

3.1.4 Speciální a ostatní zbraně

Speciálními a ostatními zbraněmi lze rozumět jakékoliv zbraně, které neodpovídají žádné z předešlých kategorií. Mezi takové se řadí například paprskové zbraně, jež organismy ovlivňují elektromagnetickým zářením, nebo neionizujícím zářením o frekvenci do $1,7 \cdot 10^{15}$ Hz (pomocí neionizujícího optického záření lze ohrozit zrak). Těmi jsou například zbraně s laserovým zářením. Paprskovými zbraněmi jsou také zbraně s mikrovlnným zářením, které jsou nebezpečnější, a to kvůli jejich celkovému vlivu na organismus, který je způsoben rozkmitáním tkání. Tím dochází k jeho ohřevu. Podstatně horším zářením je to ionizující, které je následkem použití jaderných zbraní a jaderné munice (atomová a vodíková). [20]

Mezi ostatní zbraně lze také zařadit jakékoliv improvizované, provizorní zbraně, které původně nejsou určeny k ohrožení zdraví nebo života. Jedná se o nástroje, se kterými se člověk setkává při jiných příležitostech. Například nářadí (kladivo, palice, šroubovák, klíč), sportovní náčiní (golfová hůl, tenisová raketa, dřevěná baseballová pálka nebo hliníková softballová pálka), ale také cokoliv, s čím přijde člověk do styku na ulici (dlažební kostka, plechová roura, železná tyč, skleněná lahev). Nelze opomenout poštvaného psa, kterého lze také brát jako zbraň. Autoři Maláník a Lapková uvádí, že zbraní lze rozumět i motorové vozidlo. Příkladem z historie je útok Olgy Hepnarové z roku 1973, která nákladním vozidlem narazila do osob stojících na zastávce hromadné dopravy, přičemž zavinila smrt 8 lidí. [5]

3.2 Rozdělení obranných prostředků

Obranné prostředky jsou zkonstruovány k obraně, avšak ne k ohrožení života. Je nutné je dělit podle hlediska principu jejich funkčnosti. [5] Doktor Maláník a doktorka Lapková dělí obranné prostředky na:

- úderné prostředky,
- elektrické prostředky,
- chemické prostředky,
- světelné prostředky,
- akustické prostředky,
- poutací prostředky,
- palné prostředky. [14]

Problematickým se může stát moment, kdy dané prostředky obránce neumí využít, obrana v tu chvíli nemusí být dostačující, prostředek může být použit proti němu, nebo je neopatrností sám zasažen. Proto je možné absolvovat výcvik, ovládnout jejich manipulaci a seznámit se s jejich dostupností. [5]

3.2.1 Úderné prostředky

Mezi **úderné prostředky** lze zařadit klasické obušky, tonfy, teleskopické obušky, kubotany a taktická pera. Využívají se k úderům, vytlačování, nebo v případě zasažení útočnickovy ruky k vyražení jeho zbraně. [24] [5]

Nevýhodou **klasického obušku** může být jeho délka, díky níž je složitější jeho skrytí. Následky použití však nejsou značné, což může být jeho výhodou. V jedné z variant disponuje krytem, díky němuž je znemožněno zasažení ruky uživatele. [24]

V porovnání je délka složeného stavu **teleskopického obušku** velikou výhodou, jelikož není složité jeho skrytí. Vysunutí může mít psychologický dopad na útočníka (odstrašení). Oproti klasickému obušku ale může způsobit mnohonásobně větší poranění, v případě zasažení hlavy i smrt. Teleskopické obušky obsahují tři ocelové trubky, které jsou do sebe zasunuty. Nelze je ale díky pružině jednoduše vysunout. K otevření dochází pomocí švihnutí, k složení je poté nutný kolmý úder na špici. Pogumovaná rukojeť zajišťuje, aby nemohl obránce samovolně vyklouznout. Délky těchto obušků (ve vysunutém stavu) se mohou lišit. Na trhu lze nalézt obušky o velikosti 16", 18", 21", 23" a 26" (v palcích). Ty mohou být kalené (není možná deformace) nebo nekalené (možná deformace).

Další výhodou je možná rozšiřitelnost teleskopických obušků o koncovku, a to například o páčidlo, o koncovku s hrotem (rozbití oken), nebo o taktickou svítilnu. [24] [5]

Nevýhodou **tonfy**, stejně jako klasického obušku, je velikost, jejíž příčinou ji nelze skrýt. Následky jejího použití jsou také menší míry, avšak její váha je v porovnání vyšší. To ale nemusí být problém, jelikož její tvar umožňuje takové uchycení, které znemožňuje vyražení. Jde o dva způsoby uchycení, přičemž první je za rukojeť na konci tonfy, a druhá za rukojeť kolmou na tu první, která je blíže ke středu (prodloužené písmeno L). Výhodou jejího tvaru je také možnost ochrany předloktí. Na trhu se nachází dvě varianty, a to pevná a teleskopická. Mohou být vyrobené z plastu, kovu nebo dřeva. [24] [5]

Společnou výhodou těchto obranných úderných prostředků je jejich možnost udržet si útočnicka na větší vzdálenost (rozestup). To však porušuje v řadě další úderný prostředek, kterým je **kubotan**. Jeho tvar a velikost zaručuje možnost skrytí, tudíž i moment překvapení, a to především ve variantě **taktického pera**. To však nevyklučuje účinnost v případě úderu, strhnutí útočnicka nebo působením na tlakové body. Ty je ale potřeba znát, aby jeho použití bylo dostatečně účinné. Kubotany jsou k dispozici s plochým zakončením či hrotem, a to z kovu, dřeva a dalších materiálů. Jejich design a složení může posloužit ale také k jiným účelům. V případě taktického pera jde o samotné psaní, nebo možnost rozbití oken v dopravním prostředku. [24] [5]

3.2.2 Elektrické prostředky

Další kategorií obranných prostředků jsou elektrické prostředky, jenž fungují na principu využití elektrické energie, mezi které se řadí paralyzéry a TASERY.

Elektrický paralyzér využívá elektrického šoku, jenž způsobí útočnickovi svalovou křeč a úlek. V jeho dvou hrotech se nachází elektrody (anoda a katoda), mezi nimiž dochází k výboji a vzniká elektrický oblouk (viditelný při spuštění naprázdno). Jeho napětí se pohybuje okolo 1000 až 500000 Voltů, přičemž však dochází ke snížení intenzity proudu, díky čemuž není ohrožen kardiovaskulární systém. Samotná křeč způsobená stažením příčně pruhovaného svalstva je zapříčiněna vybitím do místa umístěného mezi elektrodami. V případě použití elektrického paralyzéro lze také hovořit o psychologickém dopadu na útočnicka (odstrašení), a to z důvodu jeho akustického („prskání“) a vizuálního (oblouk) doprovodu při spuštění. Jeho nevýhodou je vzdálenost, při jaké je možné použití, a to v přímém kontaktu s útočníkem, ačkoliv jeho oděv není překážkou. Proto jsou také k dispozici distanční paralyzéry, se stejným principem, avšak s elektrodami na konci

výsuvných trubek. To dovoluje zasáhnout útočníka na větší vzdálenost a udržet si rozestup. Nejcitlivějšími místem, kde lze dosáhnout největšího účinku paralyzéro, je krk, třísla a týl. Majitel nesmí opomenout časté nabíjení či výměnu baterií. [5] [22] [26] [27]

Podobnou distanční variantou elektrického obranného prostředku je **TASER**. Díky svému tvaru a vzhledu má opět psychologický vliv na útočníka (odstrašení). Stisknutím spouště dojde k vystřelení sond v podobě šipek upevněných na drátcích (vodičích), a to za pomoci stlačeného plynu z hlavičky. Dostřel těchto sond je přibližně 4-10 metrů, přičemž se přichytí na těle nebo o oděv útočníka. Následně jsou vysílány impulzy ovlivňující útočnickův nervový systém. Jedná se o napětí velikosti přibližně 450 V a o frekvenci 7-14 Hz, která narušuje signály vysílané do svalů, díky čemuž je následně útočník znehybněn. Účinek TASERU závisí na vzdálenosti sond mezi sebou. Stejně jako u paralyzéro není znám negativní účinek na kardiovaskulární systém. Jeho distanční využití může být i jeho nevýhodou, a to z důvodu možnosti minutí útočníka. Pokud dojde k vystřelení sond a je stále nutné se bránit, lze následně po sundání hlavičky využít TASER jako paralyzéro, tedy kontaktně. [24] [5]

3.2.3 Chemické prostředky

Mezi typické chemické obranné prostředky se řadí obranný sprej. Chemická látka obsažená v těchto sprejích má vysoce dráždivé účinky, díky čemuž je schopna útok přerušit, a to v důsledku zasažení dýchacích cest a očí, což může způsobit jejich pálení a slzení, dále dýchací problémy, pálení v ústech, či dokonce průjmy a zvracení. Jejich použití může mít i vážnější následky v podobě zánětu spojivek a spálení kůže. Takovou chemickou látkou může být Chloracephenon, Chlorbenzylidenmalonitril nebo Oleoresin Capsicum (OC). Poslední látka OC je v dnešní době ta nejvyužívanější, a to kvůli její účinnosti. [5] [24] [27]

Obrázek 5. Komponenty obranného spreje [vlastní]

Obranný sprej se skládá z několika částí (Obrázek 5). Hlavním prvkem je samotné tělo (1), ve kterém se nachází chemická látka. Dále je to hlava (2), jejíž dominantou je tryska (3), z níž je chemická látka vypuštěna. K tomu však dochází po stisknutí spouště (4), která je chráněna pojistkou (5) před nechtěným stisknutím. [5]

Součástí těchto sprejů mohou být i různá barviva, která slouží k možnému odhalení pachatele. Pokud barvivo není viditelné na první pohled, dochází k identifikaci pod lampou s ultrafialovým zářením. Podle způsobu šíření samotné chemické látky lze rozdělit obranné spreje na čtyři typy. [24]

Prvním typem obranného spreje je **aerosol**. Ten je známý jako **mlha** nebo Fog. Z názvu již vyplývá, že je chemická látka rozšířena do okolí v podobě mlhy. To z něho dělá nežádoucí prostředek do uzavřených místností. Na druhou stranu nejsou z tohoto důvodu kladeny nároky na přesnost jeho použití, není tedy nutné mířit, což může zapříčinit nejen zasáhnutí útočníka, ale také obránce. Stejně tak může být zasažen při špatném směru větru. Při stisknutí spouště je látka schopna vystříknout na vzdálenost 1,5 až 2 metry, což při této vzdálenosti zajistí šířku proudu o velikosti 0,5 až 1 metr. [24] [27]

Druhým typem obranného spreje je **tekutá střela**. Oproti aerosolům nedisponuje takovou šířkou proudu (0,1 až 0,2 metru), avšak dosahuje mnohonásobně delší vzdálenosti (optimálně 2 až 3 metry). Použití musí být pro zasažení útočníka přesné. Od něho si ovšem lze díky vzdálenosti držet větší odstup. Výhodou tohoto typu obranného spreje je možnost jeho využití v uzavřených prostorech a menší závislost na povětrnostních podmínkách. [24] [27]

Předposledním typem spreje, o kterém se tato kapitola zmiňuje, je obranný sprej v podobě **pěny**. Jde o kombinaci některých vlastností předešlých typů. Jeho dosah je okolo 1 až 1,5 metru a šířka proudu okolo 1 metru. Výhodou je možnost krátkého využití v uzavřených prostorech a nezávislost na povětrnostních podmínkách. [24] [27]

Posledním obranným typem spreje je **Pepper gel**, který má podobné vlastnosti jako tekutá střela. Koncentrace chemické látky je však mnohokrát vyšší, čímž je zapříčiněna i vyšší „pálivost“. Stejně jako ostatní spreje obsahuje látky, za pomoci kterých může dojít k identifikaci útočníka až do 48 hodin. [5]

Obecně lze obranné spreje shledat účinnými z pohledu zasažení a následků útočníka, stejně tak je výhodou jejich možné skryté nošení a udržování rozestupu mezi útočníkem a obráncem. [24]

3.2.4 Světelné prostředky

Za pomoci obranných světelných prostředků dochází k oslnění útočníka a možné dezorientaci stálým nebo střídavým vyzařováním světelného paprsku, který je velmi intenzivní. Může jít o taktické svítilny nebo o zábleskové výbojky. Jejich výhodou je malý rozměr, což dovoluje obránci jejich skryté nošení. Nevýhodou je však jejich závislost na denní době, zda je noc či den, jelikož jsou účinné pouze při nízkých až nulových světelných podmínkách. V případě větší svítilny lze využít její tělo k úderu útočníka. [24] [27]

3.2.5 Akustické prostředky

Jak již z názvu vyplývá, jedná se o prostředky, které působí na útočníka pomocí zvuku. Ten může dosáhnout intenzity až 130 dB. V těchto případech ale může dojít k jeho zalehnutí, popřípadě jiným způsobem k utlumení. Proto jsou tyto prostředky využívány spíše k odstrašení, popřípadě k upozornění svého okolí na útok. Je však možné využívat akustické prostředky i pro ochranu předmětů, zavazadel či objektů. Velmi rozšířeným typem jsou osobní alarmy, které seniorům zaručují přivolání pomoci v případě nouze. [24] [27]

3.2.6 Poutací prostředky

Předposlední kategorií jsou poutací prostředky, které mohou být opakovaně použitelné nebo jednorázové. Jejich použití musí být v souladu se Zadržením osoby podezřelé §76 Trestního řádu. První skupinu, opakovaně použitelné, tvoří kovová pouta. Ty se skládají z dvou kovových částí, jež jsou uprostřed spojeny pohyblivou nebo pevnou částí. Jedná se o pouta určená na zápěstí nebo palce. Těmi opakovaně použitelnými mohou být také textilní pouta. Druhou skupinou jsou jednorázové poutací prostředky, které jsou vyrobeny ze syntetické hmoty či pletených šňůr. Tato pouta jsou tvořena smyčkou, kterou lze uvolnit řezem nebo trhnutím. Výhodou je jejich úsporné a skryté nošení. [24] [5]

3.2.7 Palné prostředky

Poslední skupinou obranných prostředků jsou palné prostředky, které nejsou záměrně označeny jako palné zbraně, ačkoliv vypadají vizuálně podobně. Na rozdíl od palné zbraně není z palného prostředku vystřelena pevná střela (nábojka místo náboje). Jedná se o plynové a akustické obranné pistole. [14]

Obranné plynové pistole využívají vystřelení chemické látky (podobné v obranných sprejích) z nábojky, a to až na 5 metrů. Její podobnost reálné palné zbraní může vyvolat psychologický dopad (odstrašení) na útočníka ještě před jejím použitím. Je však nutné, aby byl obránce co nejvíce přesný. Stejně jako u některých obranných sprejů není doporučováno použití v uzavřených prostorách. Nevýhodou může být náročnější manipulace, nebo již zmiňovaný vzhled, který v některých případech může spíše přispět k eskalaci konfliktu. [24] [26]

V tom se liší **akustické obranné pistole**, které nemají ranivý účinek. Poslouží obránci k zastrašení útočníka (zvukem či vzhledem), nebo k upozornění okolí na možné nebezpečí. [24]

3.2.8 Kombinované obranné prostředky

Mezi kombinované obranné prostředky lze řadit například elektrické paralyzéry, které mají v těle zabudovaný obranný sprej, přičemž stisknutím jednoho tlačítka dochází k výboji, zatímco druhého k uvolnění chemické látky. Obranné spreje bývají také spojovány se svítilnami nebo sirénami. V některých jejich případech lze dokonce přepínat mezi mlhou a tekutou strelou. [24] [5] Další možností je taktická svítilna (Obrázek 6), jejíž vrchol disponuje elektrodami (2), což ji umožňuje použít jako kontaktní elektrický paralyzér.

Obrázek 6. Taktická svítilna s elektrickým paralyzérem [vlastní]

Nachází se zde dva samostatné spouštěcí mechanismy. Svítilna je uvedena do provozu pomocí systému ON/OFF (1), zatímco paralyzér pomocí držení tlačítka (3).

3.3 Shrnutí

Tato kapitola byla zaměřena na definice a kategorie zbraní, mezi které se řadí hlavně střelné zbraně, chladné zbraně, jejich kombinace, speciální a ostatní zbraně. Dále definuje obranné prostředky, mezi které se řadí chemické prostředky (obrné spreje), osobní alarmany, palné, úderné, elektrické, poutací nebo světelné prostředky. Většina z nich nepodléhá ohlašovací nebo povolovací povinnosti podle zákona o střelných zbraních a střelivu, vyjímaje například TASERu. Častá také bývá jejich vzájemná kombinace, a to jako elektrický paralyzér se zabudovaným obranným sprejem, nebo taktická svítilna s paralyzérem.

4 VYBRANÉ ZBRANĚ A OBRANNÉ PROSTŘEDKY

Poslední kapitola teoretické části bakalářské práce je zaměřena na vybrané trendy zbraní a obranných prostředků použitelných k zajištění osobní bezpečnosti.

4.1.1 Taktické pero BUSHMAN

První volbou se stává taktické pero BUSHMAN z kategorie úderných prostředků, jenž svým vzhledem budí spíše dojem multifunkčního šroubováku a zároveň psací potřeby. Tělo je tvořeno leteckým hliníkem a ve svých útroběch skrývá mnoho dalších funkcí (Obrázek 7). [28]

Obrázek 7. Taktické pero BUSHMAN [28]

Mimo úderný hrot, který poslouží například k rozbití oken při dopravní nehodě, lze využít samotný hrot propisky, dále svítilnu jako světelný prostředek, nebo píšťalku v podobě akustického prostředku. V případě zmíněné dopravní nehody lze využít klip za pásek, který slouží jako řezák bezpečnostních pásů. Dalším rezným komponentem je zde skalpel. Posledními prvky tohoto taktického pera jsou dva šroubováky a křesadlo k založení ohně. To vše je skryto v již zmíněném hliníkovém pouzdře o rozměrech 15,5 cm. [28]

4.1.2 TASER Pulse+

Tento typ neletálního elektrického obranného prostředku je určen především k zajištění osobní bezpečnosti. Jedná se o prostředek podobný palné zbrani, přičemž je jeho váha okolo 227 gramů a dostřel až 4,6 metrů. Jeho subkompaktní rozměry zajišťují možnost skrytého nošení. Doba po kterou z TASERu Pulse+ vychází impulzy do těla útočníka je stanovena na 30 sekund. Výhodou je menší náročnost na míření, a to díky laserovému asistentovi zaměřování a LED svítilně. Zároveň je tento prostředek propojen s mobilní aplikací Noonlight, díky níž je v případě použití poloha TASERu lokalizována a dispečery zavolána pomoc (Obrázek 8). [26] [29] Tato aplikace není dostupná pro zařízení v České republice.

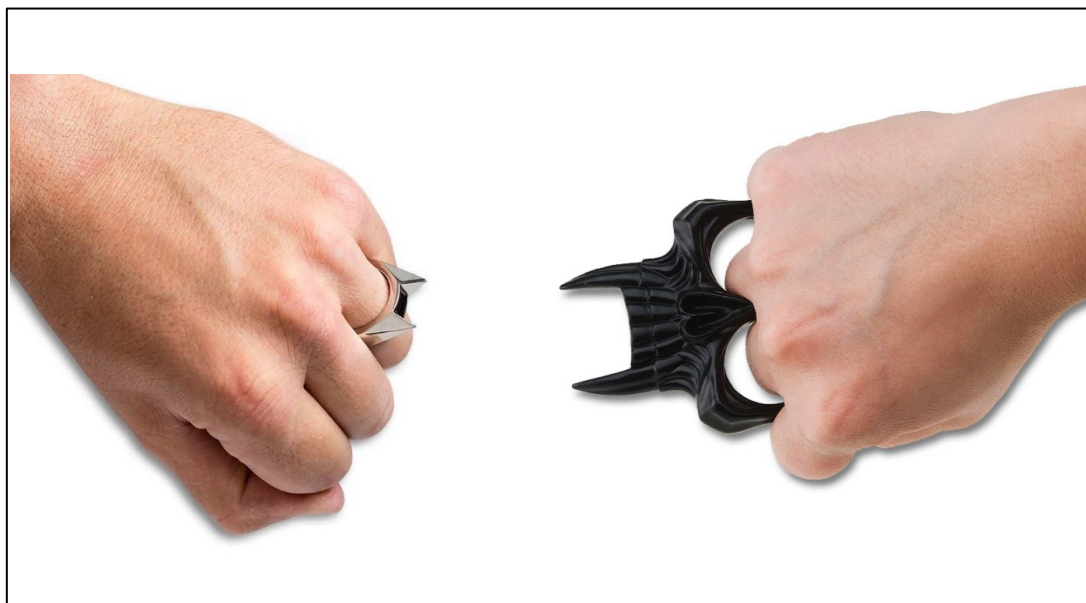
Obrázek 8. Taser Pulse+ s aplikací Noonlight [29]

Stejně jako většina TASERů společnosti Axon je Pulse+ dodáván se SAFE ESCAPE zárukou, tudíž pokud dojde k zasažení útočníka a obránce musí místo opustit bez TASERu, produkt mu bude nahrazen za nový. [29]

4.1.3 Obranná klíčenka a prsten

V těchto obou případech jde o úderné prostředky, které u sebe lidé běžně nosí a jejich vzhled zároveň nepůsobí jako obranný prostředek, tudíž je možné dosáhnout momentu překvapení. Příklady jsou kočičí prsteny, které lze nosit na prstech ruky a působit nimi na útočníka při úderech svými hroty. Druhým příkladem je klíčenka v podobě lebky, jejíž ostré tesáky lze využít nejen k úderům, ale také k způsobení šrámů (Obrázek 9). [30]

Obrázek 9. Kočičí prsten a klíčenka s tesáky lebky [30]

Prsten je vyroben z nerezové oceli o průměru 2,5 cm. Zatímco klíčenka je vyrobena z pevného plastu, mimo kroužek na klíče, jenž je kovový. Délka jejich tesáků je 1,9 cm a průměr otvorů na prsty 2,2 cm. [30]

4.1.4 Střelivo s neletálním účinkem

Jako příklad střeliva s neletálním účinkem je 9x22 mm P.A. RUBBER, jenž disponuje pryžovou střelou určenou pro zbraně CZ 83 ráže 9 mm Browning. Ideálním střelivem pro zajištění osobní bezpečnosti je .380 ALFA, jehož součástí je tvrdá střela z pryže s průměrem 9,2 mm. Útočník nacházející se ve vzdálenosti 2 metry od obránce je poté zasažen energií 19 J, což může způsobit paralyzující účinky. Na vzdálenost 10 metrů je zasažení i tak nepříjemné. Toto střelivo je určené pro revolvery ráže .380 ALFA, nebo jim podobným, například .357 Magnum a .38 Special. [26]

4.1.5 Osobní alarmy v náramku a rtěnce

Prvním typem je Survival náramek určený k přežití, a to převážně v drsných podmínkách. Proto jeho odolnost odpovídá vojenskému standardu. Součástí tohoto náramku je osobní alarm o intenzitě 130 dB. Zároveň se zde po stisknutí tlačítka zobrazí LED světlo, které napomůže při lokalizaci ve tmě, a to svícením, nebo SOS signalizací. Dalším prvkem je kompas pro případnou orientaci, teploměr, nebo pazourek pro rozdělání ohně. Náramek není nutné nosit pouze při dobrodružstvích, ale poslouží také jako osobní alarm v běžných situacích. [30]

Obrázek 10. Osobní alarm v náramku Survival [30]

Další variantou osobního alarmu je skrytý alarm v rtěnce, který je určený ženám. Intenzita tohoto alarmu dosahuje 100 dB, což může okolí upozornit na možný útok. Jeho velikou výhodou je možnost skrytí díky velikosti, ale také zmatení nepřítele svým vzhledem (Obrázek 10). [30]

4.1.6 Obranný sprej v rtěnce

Minulá podkapitola se zmiňuje o rtěnce, v níž je zabudovaný osobní alarm. Následující podkapitola znázorňuje obranný prostředek podobného vzhledu, avšak jiné funkce. Jedná se o obranný sprej, který disponuje stejnými výhodami, tedy malou velikostí a neutrálním vzhledem. Jde o výrobek SABRE Red (Obrázek 11). [31]

Obrázek 11. Obranný sprej v rtěnce [31]

Tento obranný sprej zaručuje 12 dávek (23,7 ml) chemické složky OC, přičemž je jeho dosah přibližně 3 metry. Barvivo v této látce zaručuje označení útočníka po dobu následujících 48 hodin, které je viditelné pod UV lampou. [31]

4.1.7 Zbraň TAURUS CURVE

Poloautomatická pistole Taurus Curve je ideální sebeobranná palná zbraň střeliva .380 ACP. Jde o zbraň s výhodou jejího skrytého nošení, to z důvodu malým rozměrům a jak již z názvu vyplývá, díky jejímu zakřivení (možné nošení podél pasu). Součástí je spona určená k jejímu zasunutí za opasek kalhot či kapsu, v níž může být nošena.

Obrázek 12. Taurus Curve sebeobranná palná zbraň [33]

Dále jsou to taktická světla a zaměřovací laser. Jedná se o zbraň typu DAO, která nemá externí pojistku. Kapacita zásobníku je 6 nábojů + 1. Její hmotnost je 369 gramů. Tato zbraň je díky jejímu zakřivení určena pouze pro praváky. [33] Výška pistole je 9,4 cm, délka okolo 13 cm a šířka od 2,21 cm do 2,24 cm, což záleží na zakřivení. To lze na obrázku vidět zezadu (Obrázek 12). [32]

4.2 Shrnutí

Poslední kapitola teoretické části bakalářské práce se zabývala jednotlivými příklady zbraní a obranných prostředků, které jsou momentálně dostupné na trhu. Prvním příkladem bylo taktické pero, jenž je zároveň kombinací několika dalších prvků. Dalším se stal elektrický distanční prostředek TASER určený k zajištění osobní bezpečnosti. Následovali úderné prostředky v podobě prstenu a klíčenky, nebo neletální střelivo s pryžovou střelou. Ze zástupců osobních alarmů byl uveden Survival náramek a rtěnka, která následovala i v podobě obranného spreje. Posledním příkladem se stala poloautomatická palná sebeobranná zbraň, jejíž tvar a velikost zaručuje skrytí.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 METODOLOGICKÁ ČÁST

První část praktické části bakalářské práce se zabývá metodologií, tedy způsoby, jakými bude dosaženo cíle praktické části a jaký je samotný výzkumný cíl. Dále se zaměřuje na design výzkumu, jeho strukturu a navrhuje vlastní hypotézy.

5.1 Výzkumné cíle

Cílem tohoto výzkumu je analyzování zbraní, obranných prostředků a výcviků k zajištění osobní bezpečnosti, které jsou veřejně dostupné pro veřejnost, a které jednotlivé skupiny obyvatel nosí či využívají. Poté se zaměřuje na vnímání zbraní a obranných prostředků veřejností. V poslední řadě nastává potvrzení či vyvrácení hypotéz.

5.2 Struktura a design výzkumu

První část dotazníkového šetření je zaměřená na identifikaci respondentů. Ta bude dále důležitá při rozdělování do jednotlivých skupin pro možné zprůměrování výsledků u jednotlivých prostředků a zbraní. Další část se zaměřuje na zbraně a prostředky, které respondenti vlastní, nebo se kterými mají zkušenost. Tento dotazník je určený široké veřejnosti bez limitu věku a pohlaví. Na základě některých otázek jsou potvrzeny nebo vyvráceny navržené hypotézy.

Otázky mají více variant odpovědí. Buďto jde o odpovědi typu Ano/Ne, výběr z více možných odpovědí, nebo otázky s otevřenou odpovědí. Dotazník se nachází v příloze (viz Příloha P I. Dotazníkové šetření). První tři otázky jsou určeny k identifikaci respondenta. Následujících osm otázek je zaměřeno na prostředky, které u sebe lidé nosí, zda mají výcvik, nebo jestli byli obětí násilného trestného činu. Zbýlých devět otázek se zabývá pohledem veřejnosti na nošení těchto prostředků a absolvování výcviku, na možnost výuky sebeobrany ve školách, nebo vlivem prostředí a událostí na vnímání osobní bezpečnosti. Z vytvořeného dotazníku je možné potvrdit či vyvrátit hypotézy.

5.3 Hypotézy

Tato kapitola je zaměřena na návrh hypotéz k vyvrácení či potvrzení za pomoci dotazníkového šetření veřejného mínění:

- na tragickou událost zveřejněnou v médiích lidé často reagují opatřeními, ačkoliv nebyli její přímou součástí,
- lidé, kteří mají ve svém blízkém okolí osobu legálně držící zbraň, se obávají jejího zneužití,
- lidé vnímají nošení obranných prostředků a zbraní, nebo navštěvování kurzů a výcviků negativně, bojí se jejich zneužití,
- kurzy sebeobrany, bojových sportů, systémů a umění se častěji nachází ve městech než v obcích,
- no-go zóny se častěji nachází ve městech než v obcích,
- lidé si myslí, že by sebeobrana měla být součástí výuky tělesné výchovy na základních, středních nebo vysokých školách.

5.4 Zpracování výsledků

Dotazníkové šetření bylo vytvořeno a uskutečněno prostřednictvím Google Forms. Data získaná v dotazníkovém šetření jsou analyzována a následně zpracována pomocí grafů. Tato data mohou být vyjádřena v procentech z celkového počtu respondentů. Další data z podotázek jsou vyjádřena v procentech z počtu všech respondentů, jenž odpověděli v nadřazené otázce tak, aby mohla být podotázka zodpovězena (Pokud ano,...).

6 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

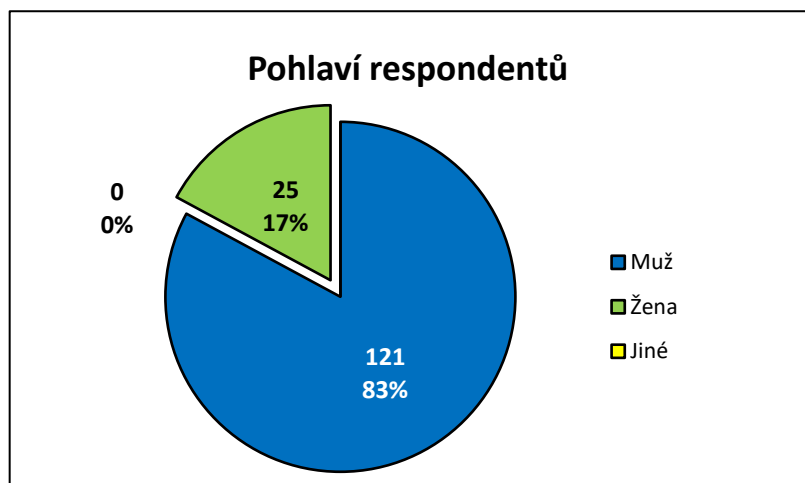
Tato kapitola praktické části je zaměřena na zpracování výsledků dotazníkového šetření. Toho se zúčastnilo 146 respondentů, různých věkových kategorií, pohlaví a původu. První část dotazníkového šetření se zaměřuje na identifikaci respondenta. Druhá část je zaměřena na samotné obranné prostředky, zbraně a možnost absolvování kurzů nebo výcviku. Poslední část je zaměřena na respondentovo vnímání zbraní, prostředků a kurzů.

6.1 Identifikace respondentů

První podkapitola slouží k identifikaci respondentů, a to jejich pohlaví, věku a místa bydliště. Ta je důležitá pro následné závěry a potvrzení či vyvrácení hypotéz.

6.1.1 Otázka 1. Pohlaví (povinná otázka)

První otázka dotazníkového šetření je zaměřena na identifikaci respondentů podle pohlaví. Z celkového počtu 146 respondentů mužské pohlaví zvolilo 121 dotazovaných (83 %). Zbýlých 25 respondentů byly ženy (17 %). Ačkoliv otázka obsahovala i možnost jiné, tuto volbu žádný z dotazovaných nezvolil. Celkové rozdělení lze shlédnout na výšečovém grafu (Graf 1).

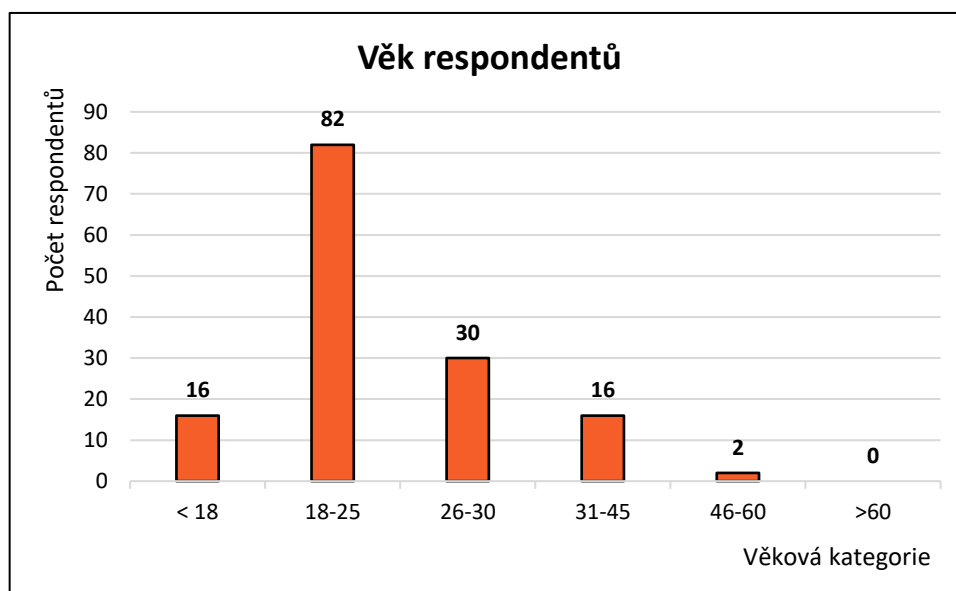
Graf 1. Rozdělení podle pohlaví

Na grafu je možné vidět rozdělené respondenty v procentech i celkovém počtu. Je zde zvýrazněné i nulové zastoupení skupiny „Jiné“, ačkoliv se zde žádný respondent nenachází.

6.1.2 Otázka 2. Věk (povinná otázka)

Druhá otázka dotazníkového šetření má za úkol zjistit věk respondentů. Ten je rozdělen do 6 kategorií. Nejmladších respondentů ve věku nižším než 18 let se zúčastnilo 16 (11 %). Nejvíce zastoupenou věkovou kategorií se stal věk 18 až 25 let. Těchto respondentů se zúčastnilo šetření v počtu 82 (56 %), což tvoří více než 50 % podíl. Lze tedy říci, že výsledky dotazníku jsou ovlivněny nejvíce touto věkovou kategorií. Druhou nejpočetnější věkovou skupinou v zastoupení respondentů se stal věk 26 až 30 let. Tento věk označilo 30 osob (21 %). Následovala věková kategorie 31 až 45 let, kterou označilo 16 osob (11 %), a poslední volená kategorie 46 až 60 let, kterou zvolili pouze dva respondenti. Poslední kategorii, a to starší 60 let, žádný z dotazovaných nezvolil.

Graf 2. Rozdělení podle věku

Počet respondentů náležících k jednotlivým věkovým kategoriím je zobrazen na grafu (Graf 2). Dále bylo zjištěno, kolik respondentů se řadí do jednotlivých věkových skupin při předešlé volbě „Muž“ nebo „Žena“ (Tabulka 1).

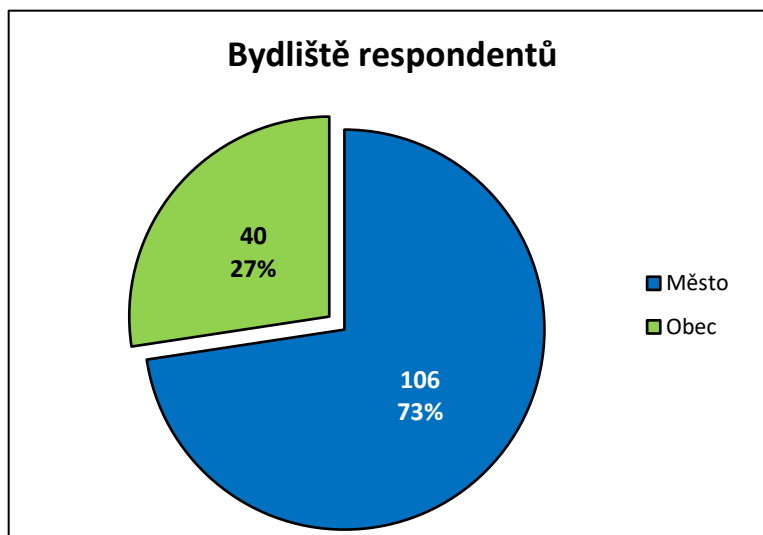
Tabulka 1. Rozdělení věku podle pohlaví

Věk	<18	18-25	26-30	31-45	46-60	>60	Σ
Ženy	3	18	3	1	0	0	25
Muži	13	64	27	15	2	0	121
Σ	16	82	30	16	2	0	146

Z celkového počtu 16 respondentů v kategorii mladších 18 let bylo 13 mužů (81 %) a zbylí 3 respondenti byly ženy (19 %). V nejpočetnější skupině 18 až 25 let bylo 64 mužů (78 %) a 18 žen (22 %). Věkovou kategorii 26 až 30 let zvolilo 27 mužů (90 %) a 3 ženy (10 %), skupinu 31 až 45 let tvořilo 15 mužů (94 %) a 1 žena (6 %), a v poslední volené kategorii (46 až 60 let) nebyla žádná žena, ale pouze 2 muži.

6.1.3 Otázka 3. Bydliště (povinná otázka)

Třetí otázka dotazníkové šetření, poslední z první skupiny otázek potřebných k identifikaci respondentů, se zaměřuje na jejich bydliště. Tedy zda bydlí ve městech nebo v obcích. Kvůli potvrzování hypotéz a celkovému rozlišení respondentů obsahuje otázka pouze volbu „Město“ a „Obec“. V případě, kdy respondent žije v městysu, byl upozorněn na to, aby svůj hlas přidělil obci.

Graf 3. Rozdělení podle bydliště

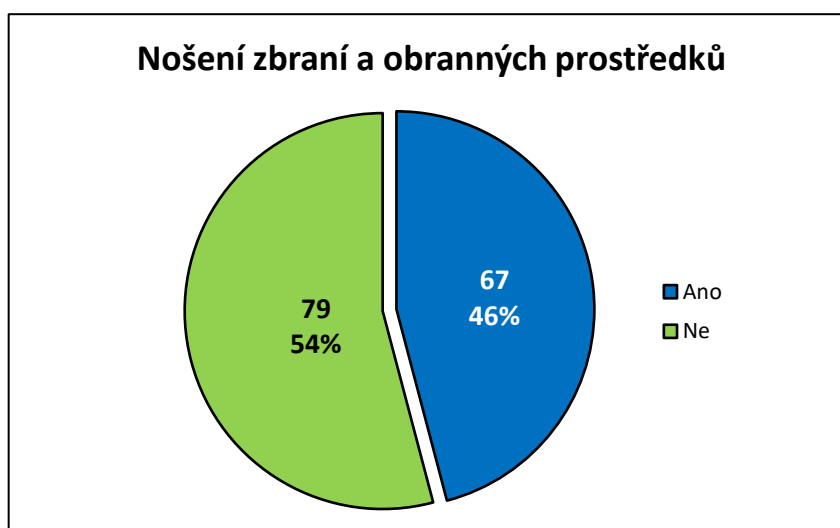
Na základě otázky číslo 3 bylo vyhodnoceno, že 106 respondentů (73 %) ze 146 bydlí ve městech, zatímco 40 respondentů (27 %) označilo volbu „Obec“ (Graf 3).

6.2 Zbraně, obranné prostředky a absolvované kurzy

Druhá část dotazníkového šetření je zaměřena na zbraně a obranné prostředky, které u sebe respondenti nosí. Dále jsou dotazováni na jejich použití v případě obrany. Nakonec odpovídají na přítomnost kurzů nebo výcviku v místě jejich bydliště, včetně jejich absolvování.

6.2.1 Otázka 4. Nosíte u sebe nějakou zbraň nebo obranný prostředek? (Povinná otázka)

První otázka druhé části dotazníkového šetření se zabývá nošením zbraní a obranných prostředků respondenty. Zda dotazované osoby zbraně a prostředky nosí lze vidět na grafu (Graf 4).

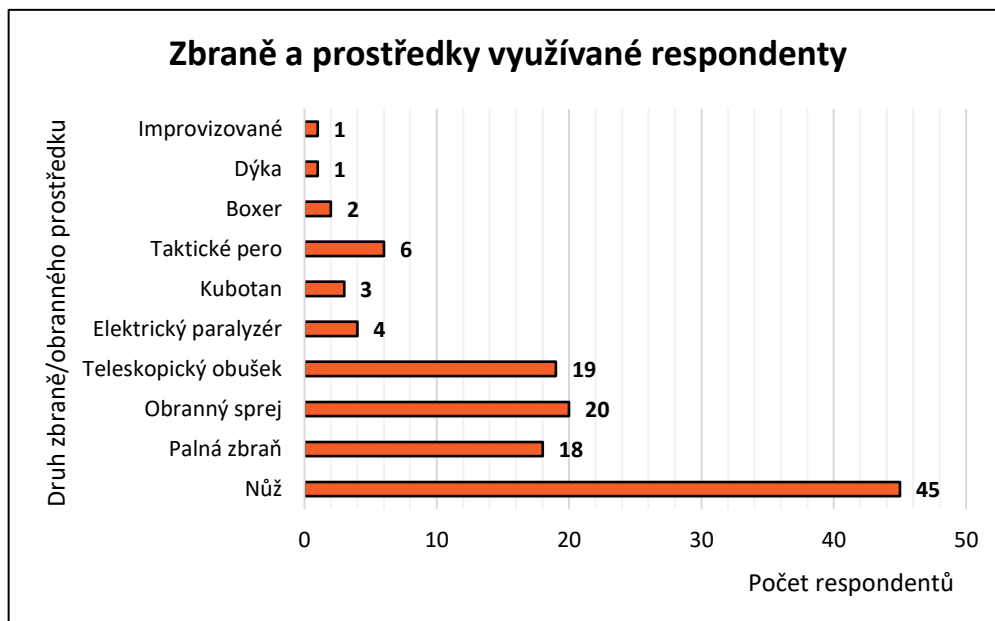

Graf 4. Rozdělení podle nošení zbraní a prostředků

Z grafu lze vyčíst, že větší procento dotazovaných respondentů u sebe žádnou zbraň nebo obranný prostředek nenosí (Graf 4). Tuto skupinu tvoří 79 respondentů (54 %) ze 146. Zbýlých 67 osob (46 %) uvedlo, že u sebe něco nosí.

6.2.1.1 Otázka 5. Pokud ano, o jakou zbraň nebo obranný prostředek se jedná?

Následující podotázka je založena na předešlé otázce. V tomto případě má respondent možnost zvolit, jaké obranné prostředky a zbraně nosí, pokud v předešlé volbě zvolil „Ano“. Zde lze vybrat více než jednu možnost. Zastoupení jednotlivých zbraní a obranných prostředků lze vidět na pruhovém grafu (Graf 5).

Graf 5. Zbraně a obranné prostředky nošené respondenty

Nejvíce nošenou zbraní, kterou respondenti volili, se stal nůž. Ten u sebe nosí 45 z 67 osob, kteří v předešlé otázce zvolili „Ano“. Následuje obranný sprej, jež vlastní 20 respondentů. Těsně za těmito spreji se umístil teleskopický obušek, který zvolilo 19 osob. Následuje palná zbraň, kterou u sebe nosí 18 dotazovaných. S větším rozestupem je následujícím nejvíce nošeným prostředkem taktické pero, které zvolilo 6 respondentů, poté elektrický paralyzér se 4 odpověďmi, kubotan, ačkoliv se jedná o podobný úderný prostředek jako je pero, který zvolili 3 lidé, a boxer, jenž vybrali pouze dva respondenti. Nejméně zastoupenou skupinou se stává dýka, která byla zvolena pouze jednou osobou. Součástí této otázky byla také možnost napsat jinou alternativu. Té využil jeden respondent, který jako improvizovaný prostředek zvolil taktickou svítilnu se zpevněnou částí použitelnou k úderům.

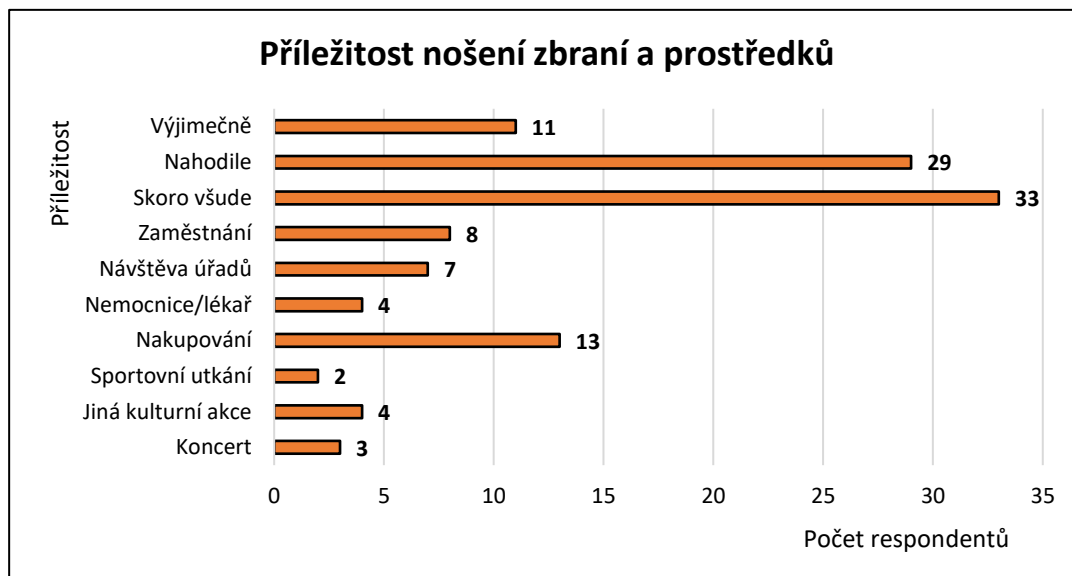
Díky tomu, že respondenti měli možnost zvolit více než jednu odpověď, vznikalo několik kombinací. Více než jednu možnost zvolilo 33 osob z 67. Nejpočetnějšími kombinacemi se stala společná volba „Nůž“ a „Obranný sprej“, kterou zvolili 4 respondenti. Další 4 osoby zvolily kombinaci „Nůž“ a „Palná zbraň“. Společnou volbu „Nůž“ a „Teleskopický obušek“ zvolily 4 osoby. Tuto kombinaci, kterou vybrali také 4 osoby, rozšířili dotazovaní o volbu „Palná zbraň“. Nejvíce zbraní a obranných prostředků u sebe nosí respondent, který zvolil hned 5 možností, a to „Nůž“, „Obranný sprej“, „Teleskopický obušek“, „Elektrický paralyzér“ a „Kubotan“.

Nejvíce zastoupenou zbraní mezi muži je nůž, a to ve 42 případech (72 %) z 58 mužů, kteří v předešlé otázce zvolili možnost „Ano“. Mezi ženami se stává nejčastěji zastoupeným

prostředkem obranný sprej, jenž u sebe nosí 6 (67 %) z 9 dotazovaných žen, které u sebe zbraně a obranné prostředky nosí.

6.2.1.2 Otázka 6. Při jaké příležitosti tyto prostředky/zbraně nosíte?

V poslední podotázce má respondent za úkol zvolit kam tyto prostředky a zbraně nosí, pokud v otázce číslo 4 zvolil možnost „Ano“. Bylo možné vybrat více než jednu odpověď.

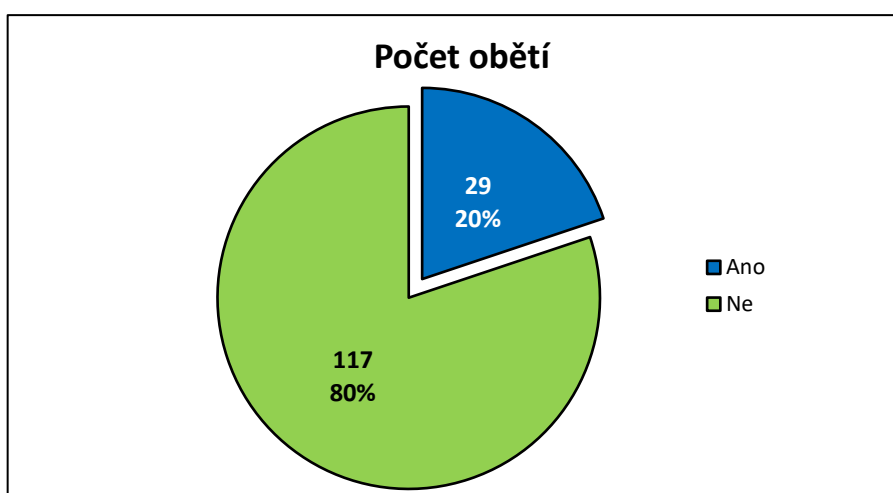

Graf 6. Příležitostné nošení zbraní a obranných prostředků

Na grafu lze vidět, že se nejedná pouze o místa (Graf 6). Bylo nutné zahrnout odpovědi osob, které si nemohly žádné z míst zvolit, a to například z důvodu nepravidelnosti. Nejvíce respondentům (33 osob) zvolilo možnost, že své zbraně a obranné prostředky nosí víceméně všude. Následujících 29 osob označilo, že je nenosí pravidelně, tudíž nelze určit přesné místo. Při nakupování své zbraně a obranné prostředky nosí 13 dotazovaných. Dalších 11 osob zvolilo, že je nosí výjimečně. Následuje 8 respondentů, kteří je nosí do zaměstnání, 7 při návštěvě úřadů a 4 k lékaři. Posledními skupinami jsou lidé, kteří své zbraně a prostředky nosí na kulturní a sportovní akce. Z nich 4 dotazovaní respondenti zvolili možnost ostatních kulturních akcí, 3 lidé je nosí na koncerty a 2 hlasovali pro sportovní utkání.

6.2.2 Otázka 7. Stal/a jste se někdy obětí útoku, násilného trestného činu nebo jiného ohrožení útočником? (Povinná otázka)

Další otázka se zaměřuje na to, zda se hlasující respondenti stali obětí útoku, násilných činů nebo byli jinak ohrožováni útočником. Této otázky se zúčastnili všichni dotazovaní a jejich odpovědi byly následně zpracovány pomocí výsečového grafu (Graf 7).

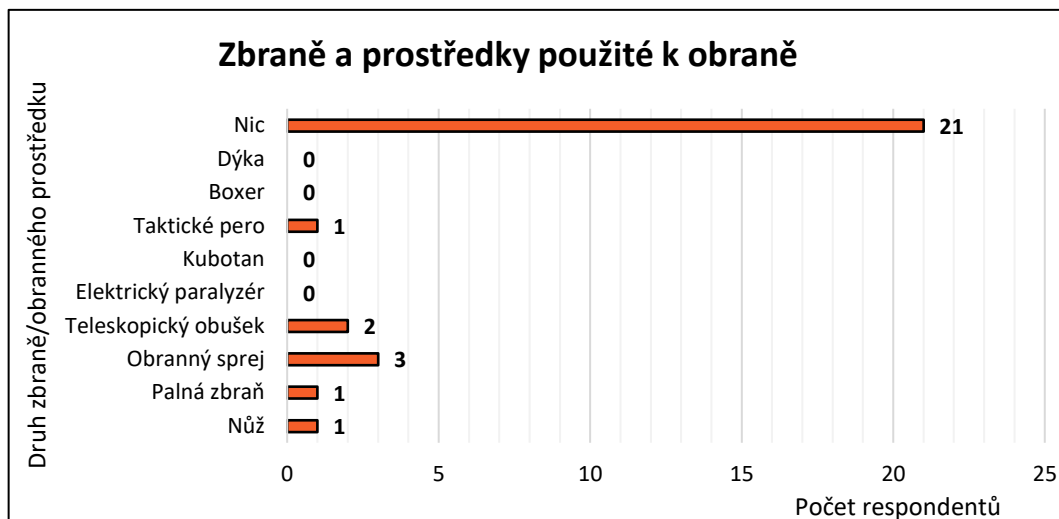

Graf 7. Počet obětí útoků, násilných činů či ohrožování

Ze 146 respondentů zvolilo 117 osob (80 %) možnost, že se nikdy nestali obětí takových činů. Zbýlých 29 dotazovaných (20 %) se touto obětí v minulosti stalo. Z těchto 29 obětí bylo 24 mužů (83 %) a 5 žen (17 %).

6.2.2.1 Otázka 8. Pokud ano, použil/a jste nějaký obranný prostředek či zbraň k odvrácení útoku? Popřípadě co?

Tato podotázka má za úkol zjistit, zda se oběti z předešlé otázky měly možnost bránit těmto útokům nějakým obranným prostředkem nebo zbraní. Jejich použití lze vidět na grafu (Graf 8), ve kterém se nachází i nulové zastoupení zbraní a prostředků, které bylo možné zvolit, ale žádný hlas neobdržely. Ve většině případů, a to v odpovědích 21 respondentů z 29, kteří v předešlé otázce zvolili možnost „Ano“, žádnou zbraň nebo prostředek nepoužili. Nejčastěji využívaným obranným prostředkem při obraně v minulosti se stal obranný sprej, který zvolili 3 respondenti.

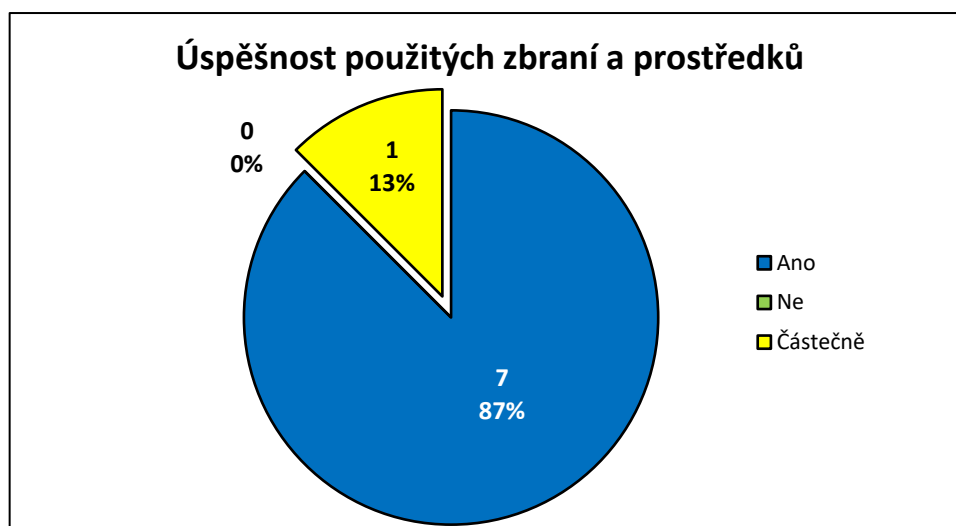
Graf 8. Rozdělení prostředků a zbraní využitých v minulosti k obraně

Dále 2 oběti použily teleskopický obušek. Nakonec byl jednou k obraně využit nůž, taktické pero a palná zbraň.

Obranný sprej byl použit jedním mužem a dvěma ženami. Oba případy použití teleskopického obušku byly zvoleny muži. Stejně tak v případě ostatních zbraní a taktického pera.

6.2.2.2 Otázka 9. Pokud jste zvolil/a některý z prostředků, bylo jeho použití úspěšné?

Poslední podotázka se zaměřuje na to, jaká byla úspěšnost použití daných obranných prostředků a zbraní. To lze vidět na výsečovém grafu (Graf 9).

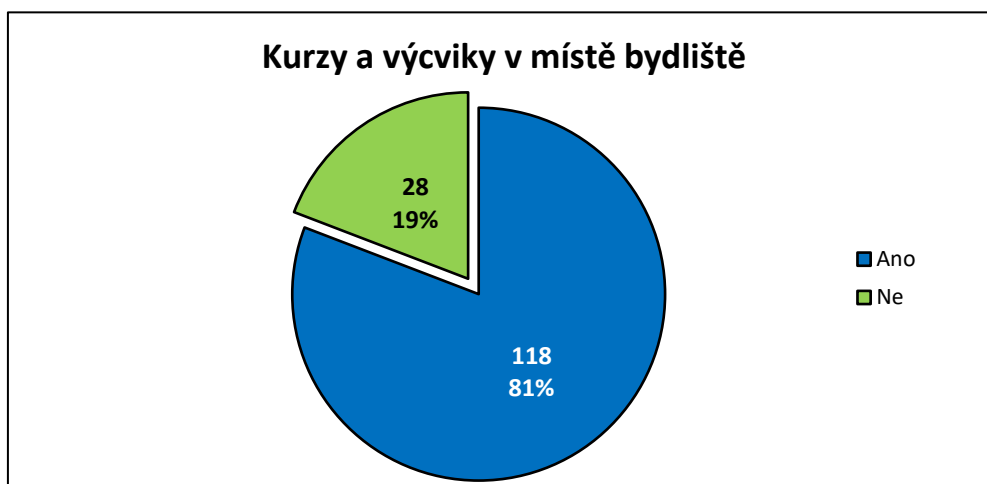
Graf 9. Úspěšnost použitých zbraní a prostředků v obraně

Z celkového počtu 8 dotazovaných, kteří zvolili, že byli v minulosti obětí a při obraně použili nějakou zbraň nebo obranný prostředek, nebyl ani jeden respondent, jenž by uvedl

neúčinnost jeho výběru. Částečnou úspěšnost poté uvedla jedna osoba (13 %), a zbylých 7 zvolilo, že jejich zbraň nebo obranný prostředek byl účinný. Jako za jedinou částečně účinnou zbraň byl zvolen nůž.

6.2.3 Otázka 10. Je v místě Vašeho bydliště možnost navštěvovat kurzy/výcviky sebeobran, bojových umění, bojových sportů nebo bojových systémů? (Povinná otázka)

Otázka číslo 10 má za úkol zjistit, zda mají respondenti možnost v místě jejich bydliště absolvovat výcvik sebeobran, bojového umění, bojového sportu nebo nějaký z bojových systémů. Tato otázka byla povinná, tudíž na ni odpovídali všichni dotazovaní (Graf 10).

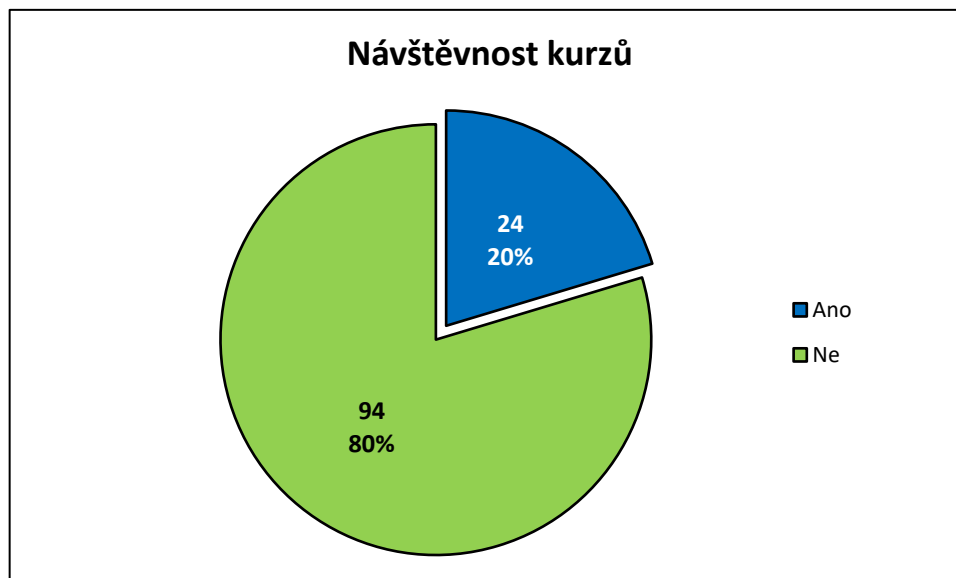
Graf 10. Možnost absolvování kurzů nebo výcviků v místě bydliště

Z celkového počtu 146 respondentů uvedlo 118 osob (81 %), že v místě jejich bydliště je možné tyto kurzy nebo výcvik absolvovat. Zbylých 28 lidí (19 %) tuto možnost bohužel nemá.

6.2.3.1 Otázka 11. Pokud ano, navštěvujete některý z nich?

Tato podotázka je zaměřena na to, zda respondenti kurz nebo výcvik absolvují, pokud tu možnost v místě jejich bydliště mají. To lze vidět na výsečovém grafu (Graf 11).

Graf 11. Návštěvnost kurzů a výcviku

Z celkového počtu osob, které tuto možnost mají, což činí 118 lidí, jí pouze 24 (20 %) využívá. Zbýlých 94 respondentů (80 %) s předešlou odpovědí „Ano“ tuto možnost nevyužívá.

6.2.4 Shrnutí

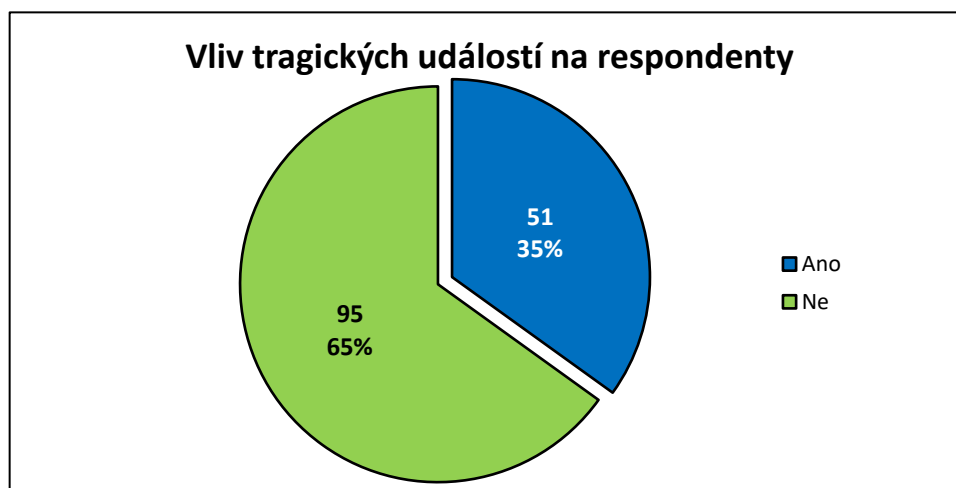
Druhá část dotazníkového šetření byla zaměřena na zbraně a obranné prostředky, které u sebe lidé nosí, nebo v minulosti použili v případě útoku. Z výsledků vyplývá, že více než polovina respondentů (54 %) žádné zbraně ani prostředky nenesí. Zbýlá část dotazovaných nejčastěji nosí nůž. Pokud se respondenti rozhodnou zbraň či prostředek nosit, většinou k tomu dochází náhodně, nebo jsou nošeny víceméně všude. Mezi respondenty se nachází osoby, které se v minulosti staly oběťmi násilí (20 %). Většina z nich však nepoužila žádnou zbraň nebo obranný prostředek. Pokud ano, byly až na jeden případ úspěšné. V posledních otázkách respondenti volili, zda je v místě jejich bydliště možné navštěvovat kurz či výcvik. Značná část z těch, kteří tuto možnost mají ji nevyužívají.

6.3 Vnímání zbraní, obranných prostředků a kurzů

Poslední část dotazníkového šetření je zaměřena na to, jak lidé vnímají osobní bezpečnost, nošení zbraní a obranných prostředků, nebo absolvování výcviku či kurzu.

6.3.1 Otázka 12. Vyvolala ve Vás tragická událost zveřejněná v médiích (například střelba v nemocnici či napadení pedagoga, ačkoliv jste nebyl/a její přímou součástí) potřebu zajímat se více o vlastní bezpečnost? (Povinná otázka)

První otázka této části má za úkol zjistit, zda tragické události mají vliv na psychiku člověka. Hlasování se zde zúčastnili všichni respondenti. To, zda nějaká událost v lidech vyvolává potřebu se zajímat o vlastní bezpečnost, udává následující výšečový graf (Graf 12).

Graf 12. Negativní vliv tragických událostí na člověka

Z počtu 146 dotazovaných 95 osob (65 %) uvádí, že na ně tragická událost nemá žádný vliv. Zbýlých 51 osob (35 %) zvolilo možnost „Ano“, tedy nějakým způsobem se tyto události v jejich životě promítají.

6.3.1.1 Otázka 13. Pokud ano, kterou z těchto možností jste zvolil/a?

Následující podotázka je zaměřena na to, jakým způsobem tyto události život respondenta změnily. Dotazovaní měli možnost zvolit více odpovědí (Graf 13).

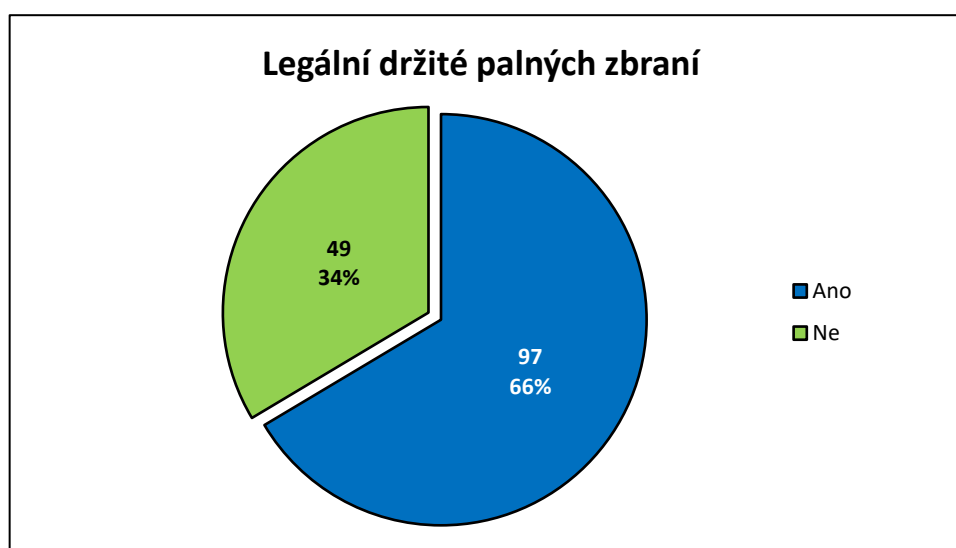

Graf 13. Opatření po tragické události

Nejvíce dotazovaných osob zvolilo možnost, že se od tragické události více vyhýbají nebezpečným místům, a to až ve 35 z 51 případů. Následuje 13 respondentů, kteří si koupili obranný prostředek, dalších 6 zbraně. Z 51 respondentů zvolilo 7 osob, že méně navštěvují veřejná místa. Kurz nebo výcvik se po tragické události rozhodlo absolvovat 6 respondentů. Mezi ostatní lze zařadit osoby, které se rozhodly pro častější nošení již vlastněných palných zbraní, přemýšlely o zbrojním průkazu, nebo v nich tragická událost vyvolala pouze obavy.

6.3.2 Otázka 14. Nachází se ve Vašem blízkém okolí osoba, která je legálním držitelem palné zbraně (Povinná otázka)?

Otázka číslo 14 se zabývá tím, kolik respondentů má ve svém blízkém okolí osoby legálně držící palnou zbraň. To lze vidět na výsečovém grafu (Graf 14).

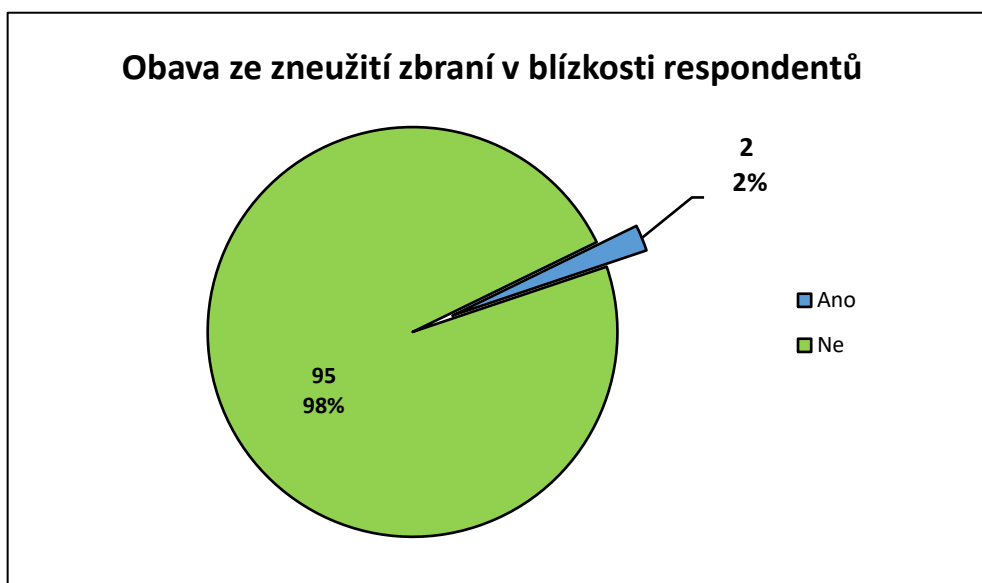

Graf 14. Množství respondentů s legálním držitelem palné zbraně v blízkém okolí

Z celkového počtu 146 respondentů 97 osob (66 %) má ve svém blízkém okolí minimálně jednu osobu legálně držící palnou zbraň. Zbylých 49 dotazovaných (34 %) takovou osobou ve své blízkosti nemají

6.3.2.1 Otázka 15. Pokud ano, obáváte se jejího zneužití k páčání trestného činu?

Následující podotázka má za úkol zjistit, kolik z těchto 97 osob, jenž mají ve svém okolí legálního držitele palné zbraně, se obává jejího zneužití (Graf 15).

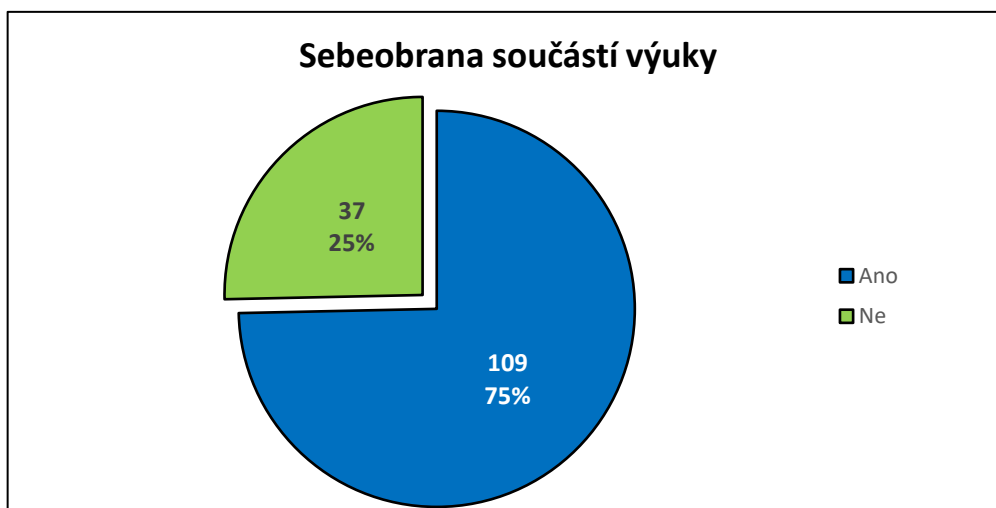

Graf 15. Obava ze zneužití palné zbraně v okolí respondenta

Zneužití těchto legálně držených palných zbraní se obávají pouze 2 respondenti. Zbylých 95 osob tyto obavy nesdílí.

6.3.3 Otázka 16. Myslíte si, že by měla být sebeobrana součástí výuky tělesné výchovy? (Povinná otázka)

Následující otázka se zabývá problematikou výuky sebeobrany v rámci vzdělávacího programu. Všichni respondenti volí, zda si myslí, že by měla být sebeobrana součástí výuky na některém ze stupně vzdělání. Toto rozdělení je zobrazené na výsečovém grafu (Graf 16).

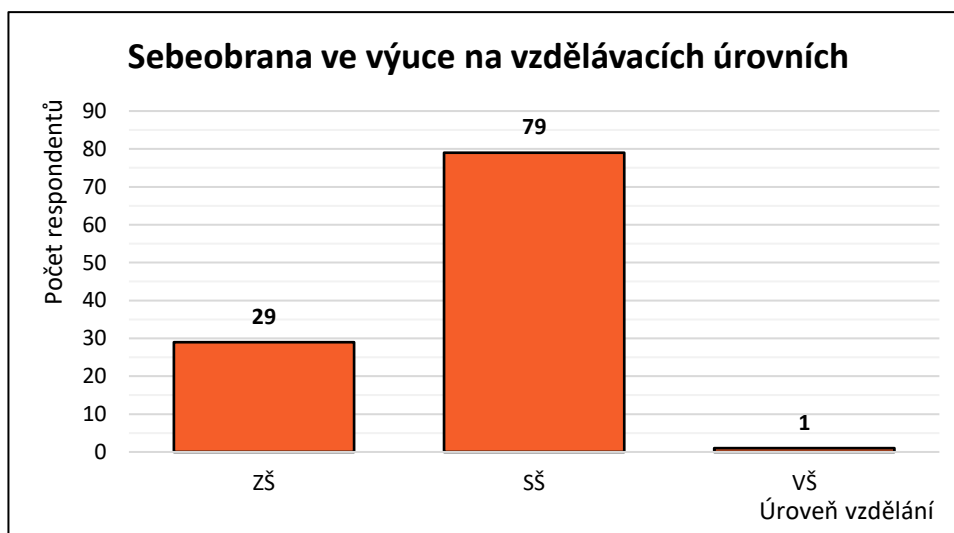

Graf 16. Souhlas respondentů s výukou sebeobrany ve školách

Z dat vyplývá, že 109 respondentů (75 %) ze 146 si myslí, že by sebeobrana měla být součástí výuky. Zbýlých 37 osob (25 %) s tímto tvrzením nesouhlasí.

6.3.3.1 Otázka 17. Pokud ano, jakého stupně vzdělání by měla být součástí?

Tato podotázka se týká respondentů, kteří by s výukou sebeobrany ve škole souhlasili. Nyní však musí rozhodnout, o jaký stupeň vzdělání by se mělo jednat (Graf 17).

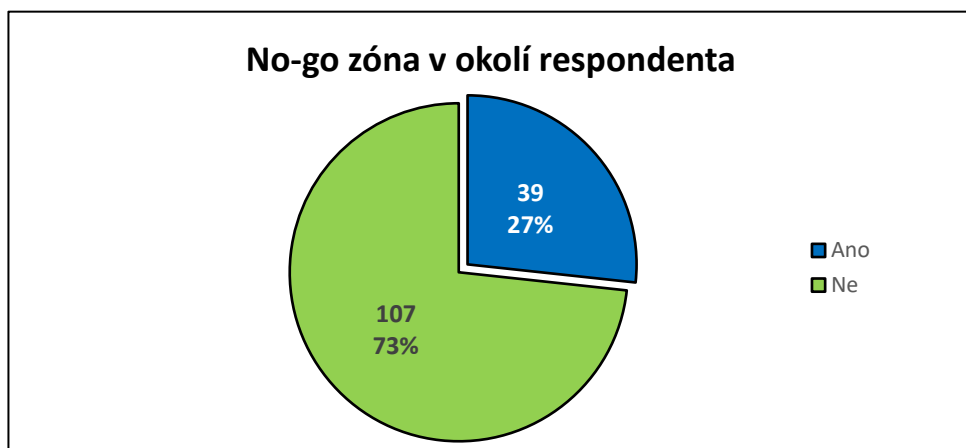

Graf 17. Stupeň vzdělání obsahující sebeobranu

Z celkového počtu 109 dotazovaných, kteří s tvrzením, že by měla být sebeobrana součástí výuky souhlasí, pouze 1 respondent (1 %) zvolil její zakotvení ve výuce na vysokých školách. Na střední škole by měla být sebeobrana vyučována podle 79 osob (72 %). Zbýlých 29 osob (27 %) by chtělo mít výuku součástí základního vzdělání.

6.3.4 Otázka 18. Nachází se ve Vašem okolí No-go zóna? (Povinná otázka)

Otázka číslo 18 má za úkol zjistit, kolik respondentů má v místě svého bydliště No-go zónu, tedy oblast s vyšší mírou kriminality nebo s doporučením menší návštěvnosti. To lze vidět na výsečovém grafu (Graf 18).

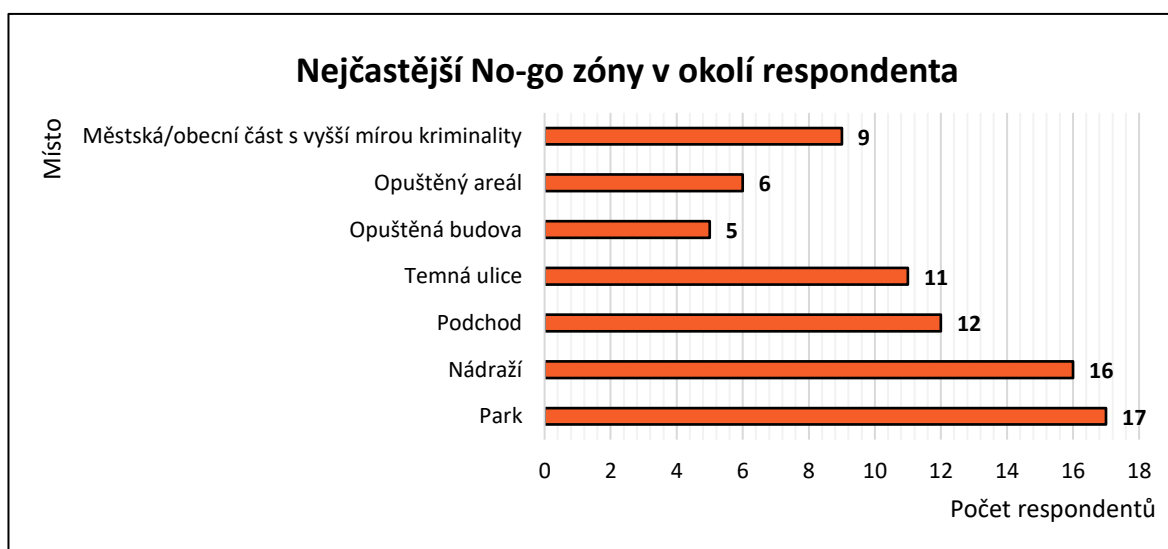

Graf 18. Přítomnost No-go zóny v bydlišti respondenta

Pouze 39 respondentů (27 %) ze 146 zvolilo, že se v místě jejich bydliště No-go zóna nachází. Dalších 107 osob (73 %) žádnou No-go zónu v místě svého bydliště nemá.

6.3.4.1 Otázka 19. O jakou No-go zónu se jedná?

Úkolem této podotázky je zjistit, o jaké No-go zóny se jedná, a to pomocí odpovědí respondentů, kteří v předešlé otázce zvolili „Ano“. Dotazovaní měli možnost zvolit více odpovědí. Jednotlivá místa jsou zobrazena pomocí pruhového grafu (Graf 19).

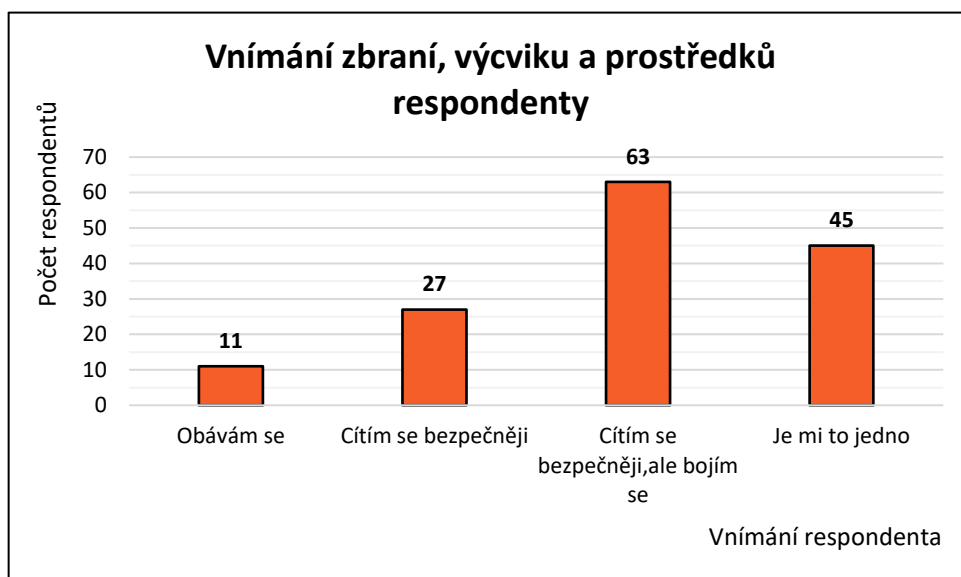

Graf 19. Výskyt No-go zón v místě bydliště respondentů

Nejčastější No-go zónou jež respondenti volili je park, a to v případě 17 osob ze 39. Následuje nádraží, jež tvoří No-go zónu v případě 16 respondentů. Dalším typem No-go zóny je podchod, který zvolilo 12 osob, a temná ulice, pro který hlasovalo 11 dotazovaných. S větším rozestupem byl zvolen opuštěný areál, a to 6 respondenty, následně opuštěná budova, pro kterou hlasovalo 5 osob. Kategorii „Městská/obecní část s vyšší mírou kriminality“ tvoří případy, kdy se v možnosti „Jiné“ objevují No-go zóny s vyšší koncentrací nepřizpůsobivého obyvatelstva a obecnou kriminalitou. Tuto volbu označilo 9 respondentů.

6.3.5 Otázka 20. Jak vnímáte osoby, které navštěvují některý z kurzů/výcviků, jsou legálními držiteli střelné zbraně, nebo nosí jiné obranné prostředky?

Poslední otázka dotazníkového šetření je zaměřena na respondentovo vnímání osob, které se o svou osobní bezpečnost nějakým způsobem zajímají, a to vlastněním zbraně, obranného prostředku nebo absolvováním některých z kurzů nebo výcviku. To lze vidět na sloupcovém grafu (Graf 20).

Graf 20. Vnímání výcviku, vlastnění zbraní či prostředků respondentem

Ve většině případů, a to v 63 odpovědích (43 %), se lidé cítí díky přítomnosti osob s těmito vlastnostmi bezpečně. Zároveň jsou si ale vědomi možného rizika, a to v podobě zneužití těchto zbraní, prostředků nebo schopností. Dalších 45 osob (31 %) zvolilo, že jim nezáleží na tom, zda někdo zbraně či prostředky nosí, nebo zda má výcvik. Nevnímají je tedy jako riziko, ale ani jako bezpečnostní záruku. Za to 27 respondentů (18 %) se díky těmto osobám

cítí bezpečněji. Z celkového počtu 146 dotazovaných pouze 11 lidí (8 %) zvolilo, že se obávají zneužití těchto schopností a prostředků.

6.3.6 Shrnutí

Poslední část dotazníkového šetření byla zaměřena na vnímání zbraní a obranných prostředků, které mezi sebou lidé nosí. Stejně tak na vnímání jejich výcviku nebo tragické události. Pokud taková událost nastane, má následně vliv pouze na 35 % dotazovaných. Ti se poté nejčastěji vyhýbají nebezpečným místům, nebo si koupí obranný prostředek. Následně 66 % respondentů z celkového počtu 146 určilo, že v jejich blízkém okolí se nachází osoba legálně držící zbraň. Jejího zneužití se však obává pouze minimum z nich (2 %). Další otázky se zabývaly sebeobranou v rámci výuky a studia. S jejich zavedením do osnov souhlasí 75 % z celkového počtu 146 respondentů, a to nejčastěji v rámci výuky na středních školách. No-go zóny má ve svém okolí 27 % respondentů. Ti určili, že jde nejčastěji o park a autobusové nebo vlakové nádraží. Poslední otázka byla zaměřena na obecné vnímání zbraní, obranných prostředků a výcviku respondenty. Největším podílem byla možnost, kdy se respondenti cítí bezpečně, ale jsou si vědomi možného rizika.

7 VYVRÁCENÍ A POTVRZENÍ HYPOTÉZ

V poslední kapitole bakalářské práce dochází k vyvrácení či potvrzení navrhovaných hypotéz, kterých je 6. Jednotlivé odpovědi vycházejí z otázek dotazníkového šetření, které bylo navrženo tak, aby bylo možné na všechny hypotézy odpovědět.

7.1.1 Hypotéza 1. Na tragickou událost zveřejněnou v médiích lidé často reagují opatřeními, ačkoliv nebyli její přímou součástí

První hypotéza tvrdí, že po tragických událostech mají lidé větší potřebu se zajímat o svou osobní bezpečnost. K potvrzení či vyvrácení této hypotézy poslouží informace vycházející z grafu číslo 12. Zde bylo zjištěno, že tyto události mají vliv pouze na 51 osob ze 146. Tudíž je tato hypotéza **VYVRÁCENA**.

7.1.2 Hypotéza 2. Lidé, kteří mají ve svém blízkém okolí osobu legálně držící zbraň, se obávají jejího zneužití

Druhá hypotéza tvrdí, že se lidé obávají zneužití legálně držené zbraně osobou v jejím blízkém okolí. Tato hypotéza je potvrzena nebo vyvrácena na základě dat z otázky 14, která nejprve získává počet respondentů, kteří takovou osobu ve svém okolí mají. To činí 97 lidí. Z tohoto údaje lze zjistit následně pomocí otázky číslo 15, že z počtu 97 osob se pouze dvě osoby zneužití této zbraně obávají. Tato hypotéza je tedy **VYVRÁCENA**.

7.1.3 Hypotéza 3. Lidé vnímají nošení obranných prostředků a zbraní, nebo navštěvování kurzů a výcviků negativně, bojí se jejich zneužití

Podobná hypotéza jako předešlá je číslo 3. Zde se však poukazuje na to, že se lidé obávají zneužití zbraní, obranných prostředků nebo absolvování kurzů či výcviku lidmi obecně. K potvrzení nebo vyvrácení této hypotézy slouží poslední otázka dotazníkového šetření. Zde se obává zneužití pouze 8 % dotazovaných, ačkoliv jsou si i mezi ostatními někteří vědomi, že může dojít ke zneužití. K vyvrácení ale poslouží pouze údaje o samotné obavě. Jelikož se zbylých 92 % osob zneužití schopností neobává, dochází k **VYVRÁCENÍ** hypotézy.

7.1.4 Hypotéza 4. Kurzy sebeobrany, bojových sportů, systémů a umění se častěji nachází ve městech než v obcích

Následující hypotéza číslo 4 má za úkol vyvrátit nebo potvrdit, že se kurzy nebo výcviky častěji nacházejí ve městech než v obcích. K tomu poslouží otázka číslo 3, ze které vychází, zda daný respondent bydlí ve městě nebo v obci. Druhou důležitou otázkou potřebnou k potvrzení nebo vyvrácení je číslo 10. Zde respondent odpovídal, jestli se v místě jeho bydliště nějaký kurz nebo výcvik nachází. Pomocí dat z těchto dvou otázek bylo zjištěno, že respondentů žijících ve městě zvolilo 98 ze 106 možnost absolvování kurzu nebo výcviku, zatímco v rámci obce je to pouze 20 případů ze 40. Tato hypotéza je tedy **POTVRZENA**.

7.1.5 Hypotéza 5. No-go zóny se častěji nachází ve městech než v obcích

Další hypotéza, která tvrdí, že se No-go zóny častěji nachází ve městech než v obcích, je potvrzena nebo vyvrácena na základě dat z otázky číslo 3, tedy bydliště respondenta, a otázky číslo 18, kdy je zjištěna přítomnost No-go zóny v jeho okolí. Na základě těchto dat lze říci, že 30 osob (28 %) ze 106 žijících ve městě udává, že se taková No-go zóna v jejich okolí nachází. V případě obcí je to 9 (23 %) respondentů z 31. Z těchto dat vychází, že na jejich základě je pravděpodobnější přítomnost No-go zóny ve městě. Proto je hypotéza číslo 5 **POTVRZENA**.

7.1.6 Hypotéza 6. Lidé si myslí, že by sebeobrana měla být součástí výuky tělesné výchovy na základních, středních nebo vysokých školách

Poslední hypotéza je zaměřena na sebeobranu. Tvrdí, že by podle lidí měla být součástí výuky ve školách. Tomu by tak mělo být podle 109 respondentů (75 %) ze 146 v rámci dat z tabulky číslo 16. Z toho vyplývá, že je tato hypotéza **POTVRZENA**.

7.1.7 Shrnutí

Poslední část bakalářské práce se zabývala potvrzováním a vyvrácením navržených hypotéz, kterých bylo 6. První vyvrácenou hypotézou byla myšlenka, že lidé na tragické události reagují opatřením. Druhá vyvrácená hypotéza říkala, že se lidé bojí zneužití legálně držené zbraně v jejich okolí. S touto hypotézou souvisela i 3., kde se vyvrátilo tvrzení, že se lidé obecně obávají zneužití prostředků a znalostí v oblasti osobní bezpečnosti. Následující 4. hypotéza byla potvrzena, a to že jsou kurzy a výcviky častěji ve městech než v obcích. Ve městech jsou také podle 5. hypotézy častěji No-go zóny. Poslední hypotéza potvrzuje, že si lidé přejí výuku sebeobrany v rámci vzdělávání.

ZÁVĚR

Mezi sebeobranou a profesní obranou jsou značné rozdíly, a to primárně v cíli. I přesto je většina zbraní a obranných prostředků vhodná oběma skupinám, ačkoliv se jejich použití může lišit u běžného obránce, nebo například pracovníka komerční bezpečnosti. Tato problematika je plna pojmů, které jsou součástí 1. kapitoly.

Pokud však dojde k případům, kdy je nutné použít sebeobranu nebo profesní obranu, měla by si být osoba jistá, zda se jedná o nutnou obranu či krajní nouzi, nebo jestli její kroky nevybočují ze zákona. Stejně tak by se lidé měli seznámit s dalšími souvisejícími zákonnými normami, které jsou v rámci 2. kapitoly teoretické části zmíněny.

Jednotlivé kategorie zbraní a obranných prostředků definuje 3. kapitola teoretické části. Jedná se o střelné, chladné, ostatní zbraně, ale také o jejich vzájemné kombinace. Ze strany obranných prostředků jde o chemické, akustické, palné, elektrické, úderné a poutací prostředky, a stejně tak možnosti jejich kombinování. V rámci těchto rozborů jsou uvedeny výhody a nevýhody jednotlivých podkategorií, se kterými se může obránce v případě jejich použití v obraně setkat. K sebeobraně jsou vhodné příklady momentálně dostupných zbraní a obranných prostředků z poslední kapitoly teoretické části.

Cílem této práce bylo analyzovat obranné prostředky a zbraně, které lidé nosí k zajištění osobní bezpečnosti. Stejně tak to, zda tito lidé mají výcvik a jak celkovou problematiku vnímají. Z dat dotazníkového šetření vychází, že zbraně a obranné prostředky nosí méně než polovina dotazovaných respondentů, a to nejčastěji nože a obranný sprej. Většina lidí nosí své zbraně a prostředky víceméně kamkoliv, pokud je to jen možné, nebo nahodile podle situace. Mezi dotazovanými se objevily i osoby, které v minulosti zažily útok a někteří dokonce využily zbraň nebo obranný prostředek. Značná část ze všech respondentů nenavštěvuje žádný kurz, ačkoliv je míra jejich dostupnosti vysoká, a to především ve městech.

Další část dotazníkového šetření byla zaměřena na vnímání zbraní a obranných prostředků ve společnosti, absolvování kurzů a na možný vliv tragických událostí. Nadpoloviční většina dotazovaných má ve své blízkosti legálního držitele palné zbraně, ale ani přesto nemají strach z jejího zneužití. Pokud však taková událost nastane a tato osoba není přímo součástí útoku, dochází v důsledku nejčastěji k vyhýbáním se nebezpečným místům. Respondenti také vyjádřili souhlas s tím, že by se měla sebeobrana stát součástí výukových osnov základních a středních škol. Předposlední otázka dotazníkového šetření

byla zaměřena na přítomnost No-go zón v místě jejich bydliště. Tou je dle respondentů nejčastěji místní park nebo vlakové a autobusové nádraží. Na závěr se dotazovaní vyjádřili k obecnému vnímání osob, které obranné prostředky či zbraně nosí, nebo absolvují výcvik. Ze získaných dat vyplývá, že většina respondentů je ráda za přítomnost takovýchto osob, ačkoliv jsou si vědomi možného rizika s tím spojeným.

Dále bylo možné potvrdit či vyvrátit navrhované hypotézy. S jejich pomocí bylo zjištěno, že ačkoliv autor očekával negativní vliv tragické události na respondenty, ve většině případů toto tvrzení není pravdivé. Stejně tak není pravdou, že se lidé obávají zneužití legálně držené zbraně v okolí, nebo obecně zbraní, obranných prostředků a schopností ve společnosti. K potvrzení došlo u hypotéz, kdy si autor správně myslel, že větší pravděpodobnost výskytu No-go zón a kurzů je ve městech. Na závěr autor předpokládal, že si dotazovaní přejí výuku sebeobranu v rámci vzdělávání, přičemž došlo k potvrzení poslední hypotézy.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Terminologický slovník: Krizové řízení a plánování obrany státu. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality: MVČR [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/terminologicky-slovník-mv-verze-ke-stazeni.aspx>
- [2] IVČIČOVÁ, Aneta. *Osobní bezpečnost pracovníků průmyslu komerční bezpečnosti*. Zlín, 2017. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.
- [3] ANTL, Miroslav. Trestní právo hmotné. *Univerzita Hradec Králové: Pedagogická fakulta* [online]. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: https://www.uhk.cz/file/edee/pedagogicka-fakulta/pdf/pracoviste-fakulty/katedra-socialni-patologie-a-sociologie/dokumenty/studijni-opory/socialni-patologie-a-prevence/trestni-pravo-hmotne_studijni-opora_2020.pdf
- [4] MLČÁK, Miroslav. *Nutná obrana I. - útok*. JURISTIC [online]. [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <http://trestni.juristic.cz/45620/clanek/trest3.html>
- [5] LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management II*. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM, 2012. ISBN 978-80-87500-19-4.
- [6] LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management I*. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM, 2011. ISBN 978-80-87500-05-7.
- [7] VÍT, Michal a Zdenko REGULI. *Teorie sebeobrany: Definice sebeobrany. Inovace SEBS a ASEBS* [online]. Brno [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <https://www.fsps.muni.cz/inovace-SEBS-ASEBS/elearning/teorie-sebeobrany/definice>
- [8] VÍT, Michal, Zdenko REGULI a Jitka CHVÁTALOVÁ. *Základy osobní sebeobrany*. Brno: Masarykova Univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-5784-5. Dostupné také z: <http://is.muni.cz/elportal/?id=970733>
- [9] Násilné trestné činy. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2022-05-26]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/nasilne-trestne-ciny.aspx>
- [10] AFKA, Břetislav. Zátěžové situace, agresivita a agrese. *Studium psychologie* [online]. [cit. 2020-12-08]. Dostupné z: <https://www.studium-psychologie.cz/socialni-psychologie/4-zatezove-situace-agrese.html>

- [11] Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.: Listina základních práv a svobod. *Zákony pro lidi*. Dostupné také z: <https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>
- [12] Zákon č. 40/2009 Sb.: Trestní zákoník. *Zákony pro lidi*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40?text=%C2%A727>
- [13] RÝČ, Bedřich a Veronika PETRŮ. *Sebeobrana na ulici*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-24724-40-9.
- [14] LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management V*. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM, 2015. ISBN 9788087500675.
- [15] Okolnosti vylučující protiprávnost. *Právo a terénní sociální práce* [online]. [cit. 2022-04-01]. Dostupné z: <http://www.clovekvpravu.cz/trestni-pravo-aktualizovano-k-112012-452/trestni-pravo-hmotne-455/obecna-cast-zakladni-pojmy-a-pravidla-trestniho-prava-458/okolnosti-vylucujici-protipravnost-665>
- [16] Zákon č. 89/2012 Sb.: Občanský zákoník. *Zákony pro lidi*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89?text=%C2%A71012#f4588153>
- [17] Zákon č. 141/1961 Sb.: Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád). *Zákony pro lidi*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141?text=%C2%A776>
- [18] Úplné znění zákona o zbraních se zapracovanou novelou č. 13/2021 Sb. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2022-04-01]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/uplne-zneni-zakona-c-119-2002-sb-o-strelnych-zbranich-a-strelivu-se-zapracovanou-novelou-c-13-2021-sb.aspx>
- [19] Zbraně podléhající zákonu o zbraních a podmínky jejich nabývání a držení. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Odbor bezpečnostní politiky, oddělení obecní policie, zbraní a dopravního inženýrství [cit. 2022-04-01]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zbrane-podlehajici-zakonu-o-zbranich-a-podminky-jejich-nabyvani-a-drzeni.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>
- [20] KOMENDA, Jan a Zdeněk MALÁNÍK. *Zákeřné zbraně*. Brno: Josef Tůma, 2002. ISBN 80-902565-9-7.
- [21] HRAZDÍRA, Ivo, Libor KOVÁRNÍK a František NOVOTNÝ. *Použití zbraně a zákon*. Praha: Eurounion, 2000. ISBN 80-85858-83-5.
- [22] FAKTOR, Zdeněk. *Zbraně pro sebeobranu*. 2., dopl. vyd. Praha: Magnet-Press. Magnet hobby, 1995. ISBN 80-85434-76-8.

- [23] Nauka o zbraních. *Zbraně kvalitně* [online]. [cit. 2022-04-20]. Dostupné z: <https://zbrankvalitne.cz/zbrojni-prukaz/nauka-o-zbranich>
- [24] FOJTŮ, Vojtěch. *Analýza obranných prostředků a jejich využití v sebeobraně*. Uherské Hradiště, 2021. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.
- [25] CHERNILEVSKY, George. Push dagger (alternately known as: push knife, fist knife, push dirk, or T-handled knife). *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 2022-04-20]. Dostupné z: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Push_dagger_2009_G1.jpg
- [26] NOVOTNÝ, Tomáš. *Nesmrtící zbraně a další technické prostředky*. Praha: Euromedia Group. Universum (Euromedia Group), 2021. ISBN 978-80-242-7418-8.
- [27] LAPKOVÁ, Dora. *Sebeobrana ženy*. Zlín, 2007. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.
- [28] A pen that's a little different. *BUSHMAN* [online]. [cit. 2022-04-20]. Dostupné z: <https://en.bushman.eu/a-pen-that-s-a-little-different/>
- [29] TASER Pulse+ w/ Noonlight Kit. *Sotech* [online]. [cit. 2022-05-27]. Dostupné z: <https://sotechtactical.com/collections/taser/products/taserpulseplusyellow>
- [30] KarateMart Martial Arts Supplies. *Karatemart* [online]. [cit. 2022-04-20]. Dostupné z: <https://www.karatemart.com/>
- [31] Obranný sprej Sabre Red rtěnka. *Top-ArmyShop* [online]. [cit. 2022-04-20]. Dostupné z: <https://www.top-armyshop.cz/sabre-red-rtenka#11235>
- [32] Taurus Curve .380 ACP Handgun Review. *Gun Made* [online]. [cit. 2022-05-27]. Dostupné z: <https://www.gunmade.com/taurus-curve-review/>
- [33] A Look at the Cutting-Edge Taurus Curve. *Personal Defense World* [online]. [cit. 2022-05-27]. Dostupné z: <https://www.personaldefenseworld.com/2015/10/a-look-at-the-cutting-edge-taurus-curve/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

MMA	Mixed Martial Arts
KN	Krajní nouze
NO	Nutná obrana
TČ	Trestný čin
SA	Single Action
DAO	Double Action Only
DA	Double Action
OC	Oleoresin Capsicum

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1. Rozdělení obrany [7]	12
Obrázek 2. Hlavňové svazky palných zbraní [23]	33
Obrázek 3. Zavírací nůž otevíratelný jednou rukou [vlastní]	36
Obrázek 4. Tlačná dýka ve tvaru T [25]	37
Obrázek 5. Komponenty obranného spreje [vlastní]	41
Obrázek 6. Taktická svítilna s elektrickým paralyzérem [vlastní]	44
Obrázek 7. Taktické pero BUSHMAN [28]	46
Obrázek 8. Taser Pulse+ s aplikací Noonlight [29]	47
Obrázek 9. Kočičí prsten a klíčenka s tesáky lebky [30]	48
Obrázek 10. Osobní alarm v náramku Survival [30]	49
Obrázek 11. Obranný sprej v rtěnce [31]	50
Obrázek 12. Taurus Curve sebeobranná palná zbraň [33]	50

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1. Rozdělení podle pohlaví	55
Graf 2. Rozdělení podle věku	56
Graf 3. Rozdělení podle bydliště	57
Graf 4. Rozdělení podle nošení zbraní a prostředků.....	58
Graf 5. Zbraně a obranné prostředky nošené respondenty	59
Graf 6. Příležitostné nošení zbraní a obranných prostředků	60
Graf 7. Počet obětí útoků, násilných činů či ohrožování	61
Graf 8. Rozdělení prostředků a zbraní využitých v minulosti k obraně	62
Graf 9. Úspěšnost použitých zbraní a prostředků v obraně	62
Graf 10. Možnost absolvování kurzů nebo výcviků v místě bydliště.....	63
Graf 11. Návštěvnost kurzů a výcviku.....	64
Graf 12. Negativní vliv tragických událostí na člověka	65
Graf 13. Opatření po tragické události.....	66
Graf 14. Množství respondentů s legálním držitelem palné zbraně v blízkém okolí .66	
Graf 15. Obava ze zneužití palné zbraně v okolí respondenta.....	67
Graf 16. Souhlas respondentů s výukou sebeobranu ve školách	68
Graf 17. Stupeň vzdělání obsahující sebeobranu.....	68
Graf 18. Přítomnost No-go zóny v bydlišti respondenta	69
Graf 19. Výskyt No-go zón v místě bydliště respondentů.....	69
Graf 20. Vnímání výcviku, vlastnění zbraní či prostředků respondentem	70

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1. Rozdělení věku podle pohlaví	56
---	----

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazníkové šetření

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Dobrý den,

jsem studentem bakalářského studia Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, studijního programu Bezpečnostní technologie, systémy a management.

Rád bych Vás tímto požádal o vyplnění krátkého dotazníkového šetření v oblasti zbraní a obranných prostředků, které lidé nosí k zajištění osobní bezpečnosti. Výsledky tohoto výzkumu slouží k zpracování praktické části bakalářské práce. Vaše účast a odpovědi jsou zcela anonymní, budou uplatněny pouze v tomto výzkumu a nebudou předány žádným třetím stranám.

Děkuji Vám za ochotu a strávený čas.

1. Pohlaví *

- Muž
- Žena
- Jiné

2. Věk *

- Méně než 18
- 18-25
- 26-30
- 31-45
- 46-60
- Více než 60

3. Bydliště (Pokud je Vaše odpověď Městys, použijte volbu „Obec") *

- Město
- Obec

4. Nosíte u sebe nějakou zbraň nebo obranný prostředek? *

- Ano
- Ne

5. Pokud ano, o jakou zbraň nebo obranný prostředek se jedná? (Lze vybrat více odpovědí, pokud byla předešlá odpověď „Ne“, otázku přeskočte)
- Nůž
  - Palná zbraň
  - Obranný sprej
  - Teleskopický obušek
  - Elektrický paralyzér
  - Kubotan
  - Taktické pero
  - Boxer
  - Dýka
  - Jiné...
6. Při jaké příležitosti tyto prostředky/zbraně nosíte? (Lze vybrat více odpovědí, pokud byla odpověď na otázku č.4 „Ne“, otázku přeskočte)
- Koncerty
  - Jiné kulturní události
  - Sportovní utkání
  - Nakupování
  - Lékař/nemocnice
  - Návštěva úřadů
  - Zaměstnání
  - Víceméně všude
  - Nahodile (dle uvážení)
  - Výjimečně
7. Stal/a jste se někdy obětí útoku, násilného trestného činu nebo jiného ohrožení útočníkem? *
- Ano
  - Ne

8. Pokud ano, použil/a jste nějaký obranný prostředek či zbraň k odvrácení útoku? Popřípadě co? (Lze vybrat více odpovědí, pokud byla odpověď na otázku č.7 „Ne“, otázku přeskočte)
- Nůž
  - Palná zbraň
  - Obranný sprej
  - Teleskopický obušek
  - Elektrický paralyzér
  - Kubotan
  - Taktické pero
  - Boxer
  - Dýka
  - Jiné...
  - Nic jsem nepoužil
9. Pokud jste zvolil/a některý z prostředků, bylo jeho použití úspěšné? (Pokud byla odpověď na otázku č.7 „Ne“, otázku přeskočte)
- Ano
  - Ne
  - Částečně
10. Je v místě Vašeho bydliště možnost navštěvovat kurzy/výcviky sebeobrany, bojových umění, bojových sportů nebo bojových systémů? *
- Ano
  - Ne
11. Pokud ano, absolvujete některý z nich? (Pokud byla předešlá odpověď „Ne“, otázku přeskočte)
- Ano
  - Ne

12. Vyvolala ve Vás tragická událost zveřejněná v médiích (například střelba v nemocnici či napadení pedagoga, ačkoliv jste nebyl/a její přímou součástí) potřebu zajímat se více o vlastní bezpečnost? *

- Ano
- Ne

13. Pokud ano, kterou z těchto možností jste zvolil/a? (Lze vybrat více odpovědí, pokud byla předešlá odpověď „Ne“, otázku přeskočte)

- Pořídil/a jsem si zbraň
- Pořídil/a jsem si jiný obranný prostředek (obrný sprej, el. paralyzér, ...)
- Začal/a jsem navštěvovat některý z kurzů/výcviků
- Méně navštěvuji veřejná místa
- Vyhýbám se nebezpečným místům (např. sám/a večer v parku)
- Jiné...

14. Nachází se ve Vašem blízkém okolí osoba, která je legálním držitelem palné zbraně? *

- Ano
- Ne

15. Pokud ano, obáváte se jejího zneužití k páchaní trestného činu? (Pokud byla předešlá odpověď „Ne“, otázku přeskočte)

- Ano
- Ne

16. Myslíte si, že by měla být sebeobrana součástí výuky tělesné výchovy? *

- Ano
- Ne

17. Pokud ano, jakého stupně vzdělání by měla být součástí? (Pokud byla předešlá odpověď „Ne“, otázku přeskočte)

- Základní škola
- Střední škola
- Vysoká škola

18. Nachází se ve Vašem okolí No-go zóna (oblast s násilnou minulostí a vyšší mírou kriminality, kde není doporučeno se zdržovat)? *

- Ano
- Ne

19. O jakou No-go zónu se jedná? (Pokud byla předešlá odpověď „Ne“, otázku přeskočte)

- Park
- Vlakové/autobusové nádraží
- Podchod
- Temná ulice
- Opuštěná budova
- Opuštěný areál
- Jiné...

20. Jak vnímáte osoby, které navštěvují některý z kurzů/výcviků, jsou legálními držiteli střelné zbraně, nebo nosí jiné obranné prostředky (pokud jimi sami nejste)? *

- Obávám se zneužití k páčání trestného činu
- Cítím se bezpečněji
- Cítím se bezpečněji, ale zároveň jsem si vědom/a možného rizika
- Jiné...